

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA — ERDÉLYI IPAR

Erdély és Bánság kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Orthon, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Epi-
törmesterek Szövetsége és a Timisoara
Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete
hivatalos lapja. Egy-ülve a timisoara
„Az Iparos”-sal és a „Fodor”-al együtt.
gal.

„Tiszteld a tisztos
ipart!”

Intervențiunea Dlui Deputat Szabó Béni in interesul unui mic atelier suprainpozitat

Dl. Deputat Szabó Béni a intervenit la o recentă adunare a Parlamentului într-o chestiune foarte supărătoare. In interesul unei mici întreprinderi industriale din Secuime a ridicat cuvântul, făcând cunoscut, că din cauza impunerii excesive au fost nevoiți a-și închide odată atelierul și acum au ajuns la punctul că din cauza fiseului să-l închidă a doua oară. Mai jos urmează cuvântarea Dlui Deputat Szabó Béni:

Domnule Președinte, Domnilor Deputați! Mă adresez Dlui Ministru al Finanțelor și cu onoare fac următoarea comunicare:

Administrațiile financiare, Comisiunile de impunere, precum și cele de Apel, nu țin cont de dispozițiile Art. 30 din legea contribuțiilor directe și astfel exclud pe meseriași mici din aplicarea patentei fixe. Întreprinderile mici sunt considerate drept fabrici și ele se impun după un venit anual de Lei 225.000 cu un impozit direct de Lei 41.000 le care se adaugă alte impozite, taxe, impozitul pe lux și cifra afaceri, cheltuielile cu conducerea registrelor comerciale, ce laolaltă majorează impozitele la suma de 120—150.000 Lei.

Din plângerile sosite la mine drept exemplu vă prezint următorul caz:

In comuna Baraolt, jud. Treiscaune există atelierul mic de turnătorie al lui Daniel și Mike, care atelier din cauza marilor impozite, în anul 1931 a trebuit să fie închis. La 1 Mai 1933 au redeschis atelierul în nădejdea că vor fi impuși la patenta fixă, vor fi scutiți de a plăti impozitul

pe lux și cifra de afaceri, etc, prin care fapt, deși cu greu ar putea să reziste greutateilor.

Contrar faptului că numiții meseriași lucrează cu abia trei angajați și o forță motrică de 3 HP. și sunt impuși drept fabricanți după un venit anual de Lei 225.000 ceea ce sunt în imposibilitate să plătească, ba fiind nevoiți să-și închidă din nou atelierul.

In baza celor arătate, rog pe Domnule Ministru al Finanțelor să binevoiască a dispune în cazul acesta o revizuire a impunerii, ordonând încadrarea impunerii după sistemul patentei fixe, unde aparțin susnumiții. Trebuie să menționez că numiții meseriași au epuizat toate căile de apel, anexând drept orientare și actele din chestiune.

Totodată rog pe Domnule Ministru al Finanțelor să binevoiască a dispune prin ordin circular tuturor Administrațiilor financiare, ca să se respecte cu strictețe dispozițiile Ara. 30 din legea contribuțiilor directe, în sensul căreia se impun la patenta fixă toți meseriași prevăzuți la Art. 12 din legea impozitului pe lux și cifra de afaceri, adică acei ce lucrează cu maximum 6 lucrători și nu întreprind în atelierul lor o forță motrică mai mare de 5 HP.

In cazul că nu vor înceta cazurile de exces fiscal, mici industriști cu sutele vor renunța la brevetele lor industriale, ceea ce nu poate fi în interesul Statului.

De răspunsul și dispozițiile Dlui. Ministru depinde dacă va fi cazul să fac sau nu, o intervenție în această chestiune.

Dacăra annak, hogy csak 3 munkással és egy 3 lóerős motorral dolgoznak, az adókiadó bizottság gyárnak minősítette az üzemet és évi 225 ezer lej jövedelem után adóztatta meg. Ezeket a terheket a kisüzem megközelítőleg sem tudja kikeresni és a munkát kénytelen lesz újból beszüntetni.

Mindezek alapján kérem a pénzügyminiszter urat, a fenti esetben rendeljen el vizsgálatot, vétesse ezt a sérelmes adókiadást módosítás alá, soroztassa be a patenta fixa alá, ahová tartozik. Megjegyezni kívánom, hogy nevezett cég kimerítette az összes felebbezési fórumokat, minden eredmény nélkül. Tájékoztatásul becsatolom az ide vonatkozó részletes adatokat és okmányokat. Kérem továbbá körrendeletben utasítani az összes pénzügyigazgatóságokat arra, hogy az egyenes adó kiadásánál szigorúan tartsák be a törvény 30. szakasza 6-ik bekezdését, amely szerint

kisiparosnak tekintendők és a patenta fixa alapján terhelendők meg egyenes adóval mindazok, akik megfelelnek a luxus és forgalmi adó törvény 12. szakasza rendelkezéseinek, azaz üzemiükben 6 munkással (mester és segéd) és 5 HP motornál nincs több.

Ha e kérdésben nem szűnnek meg a tulkapások, a kisipari üzemek százait fogják beszüntetni, ami az államnak nem lehet érdeke.

A miniszter ur válaszára és intézkedésére teszem függővé, hogy e kérdéssel részletes interpelláció alakjában foglakozzam-e?

SZIGORUAN ELLENŐRZIK A VASARNAPI MUNKASZÜNETET

A vasárnapi munkaszünet betartását az utóbbi időben nagyon szigoruan ellenőrzik. A munkaszünet be nem tartásáért például Clujon a közelmúlt napokban a Kontinental Vaskereskedelmi Társaság „Kern & Co.” céget 1000 lejre büntették.

ESIK AZ ÓLOM ÁRA

A belföldi ólomárak az utóbbi hetekben kg.-ként 1 lejjel csökkentették az ólom árát a világpiacon észlelhető árcsökkenés következtében. Természetes, hogy így az ólomcsövek ára szintén lemenő tendenciát mutat, amihez még hozzájárul az a nagyfokú verseny, amely az ólomcsőgyárak között dúl. Bucuresztiben már 11 lejért is árúlják az ólomcsőgyárak az ólomcsövet, Erdélyben és a Bánságban valamivel magasabbak az árak.

MIERT OLCSÓBB A REGATBAN

A KITÜNÖ KÜLFÖLDI FEHÉRBADOG, MINT A GYENGEBB MINŐSÉGŰ BELFÖLDI

Annak dacára, hogy a fehérbadog a kontingentált cikkek közé tartozik, még mindig igen tekintélyes mennyiségek jutnak az országba import útján. A magas behozatali díjtételek és a különféle költségek dacára, a kitünő minőségű külföldi gyártmányok árban nemcsak felveszik a versenyt a belföldi gyártmányokkal, hanem Galatiben, Brallában, Constantában mintegy 10 százalékkal olcsóbbak is. Az e cikkben tekintélyes importot szakkörök azzal magyarázzák, hogy speciális célokra, precíz munkát megkívánó feldolgozásra a belföldi fehérbadog korántsem olyan jó mint a külföldi, amely minden néven nevezett feldolgozásra alkalmas.

Szabó Béni állásfoglalása egy agyonadóztatott székelyföldi kisipari műhely érdekében

A parlament egyik napokban tartott ülésén felháborító ügyben interveniált Szabó Béni iparos-képviselő. Egy székelyföldi kisipari üzem érdekében emelt szót, hangoztatva, hogy a kisüzemet egy izben már leállásra kényszerítette a sérelmes adókiadás és most újra ott tart, hogy a megismételt adóhajsza miatt másodszor is megcsúnyuljon. Szabó Béni előterjesztését alábbiakban szöszertint közöljük:

Elnök Ur, Képviselő urak! Van szerencsém a pénzügyminiszter urhoz a következő bejelentést intézni:

Az egyes pénzügyigazgatóságok, adókiadó és adófelebbezési bizottságok nem veszik tekintetbe az egyenes adókról szóló törvény 30. szakasza rendelkezéseit és

sok kisipari üzemet kizárnak a patenta fixa táblázatából.

Ezeket a jelentéktelen kisüzemeket gyáraknak minősítik és évi 225.000 lej jövedelem után adóztatják meg, évi 41.000 lej egyenes adó összeggel, amelyhez hozzájönnek a különféle más adók, taxák, fényüzési és forgalmi adók, az üzleti könyvek vezetésének költségei, amelyek együttesen évi 120—150 ezer lej adóösszegre rúgnak.

A hozzáam érkezett sok panasza közül tájékoztatásul a következőket mutatom be:

Barót, háromszékmegyei községben évtizedek óta fennáll Daniel és Mike kis vasöntő műhelye, a melyet az 1931-ik év végén, a tulajdonosok a nagy adók miatt kénytelenek voltak bezárni. 1933. május 1-én újból megkezdtek a munkát, mivel hitosra vették, hogy a patenta fixa alá kerülnek, fényüzési és forgalmi adó mentességben részesülnek, stb. miáltal, ha nehezen is, de üzembe juttatták tartani kis vállalatukat.

Fotográfia egy székelv kisváros ötven éves ipartestületéről, amely nem hajlandó az egyenetlenség Erdélyben és a Bánságban az egész vo- nalon duló és pusztító ördögét a maga falai közé beengedni...

Mercurea Ciuc és vidéke ipartestülete most tartotta ötvenedik rendes közgyűlését saját székháza nagytermében. Bíró József megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a testület félszázados működése alatt soha nem küzdött olyan nehézségekkel, mint most. Tagjai az egymást érő gazdasági sorscsapások alatt egyre szegényednek és fogyanak. Csüggedni azonban nem szabad. A félszázados munkában töltött múlt kötelez. Kötelezi az iparos társadalmat arra, hogy a megszabott uton tovább haladjon és az eljövendő nemzedék részére jobb életlehetőségeket teremtsen. Bejelenté, hogy

julius elején díszgyűlés keretében ünneplik meg a testület félszázados fennállásának évfordulóját.

Bészegh Viktor titkár jelentéséből az ipartestület múlt évi működésének minden mozzanatát felöleli. Hangsúlyozza, hogy minden erkölcsi és anyagi válság dacára az iparosságnak nem szabad letérnie hagyományos útjáról. Noha minden oldalról tépik, az ág is húzza, létfenmaradás kérdése egy tömegben maradnia és védenie kenyérkereseti sáncait. Azokat a sáncokat, amelyek erősen omladoznak a különböző terhek alatt, de amelyeket újra kell építeni.

Nem szabad az egyenetlenség ördögét az iparosság soraiha beengedni, amely Erdélyben és Bánságban az egész vonalon dul és pusztít.

Hogy gazdasági téren kézzelfogható eredményeket nem tudott elérni az egyesület, annak tudható be, hogy

az iparos társadalom kétségbeesett felajdulásait és követeléseit soha sem vették figyelembe az illetékesek.

A különböző iparosszervezetek elhárító ütegeként működtek tagjaik érdekében, de ennek dacára a törvények egész sorozatával nyomorították meg az iparosokat. Így hiába hangsúlyozta számtalanszor és nyomatékosan az iparosság, hogy

az ujonnan szervezett társadalombiztosító nem nyújt biztonságérzetet.

Egy hosszú életen át hatalmas, legtöbb esetben évi 3 ezer lejt is meghaladó összegeket kell biztosítás céljából kifizetniük az iparosoknak s ezzel szemben semmit sem kapnak.

A munkakamarák szervezése során csak nőtt a bizonytalanság. Szerencsére e téren a mercurea-ciucai ipartestületnek, más testületekkel ellentétben sikerült megtartania önállóságát. Hogy mi lesz a jövőben, ki tudná azt most megmondani.

A targumuresi ipar- és kereskedelmi kamara mellett becsületből szállt harcba a testület.

Erkölcsei kötelessége volt támogatni azt az intézményt, mely hosszú évtizedek alatt felbecsülhetetlen munkát fejtett ki a székelvöldi iparostársadalom érdekében.

A titkári jelentés meleg elismerésben részesíti Szabó Béni iparosképviselő fáradhatatlan és önzetlen parlamenti tevékenységét, melynek során programszerűen védi a mindenkitől elhagyott, elfelejtett iparos érdekeket.

A közgyűlés hosszantartó meleg ünneplésben részesítette Szabó Bényt.

Megállapították a közgyűlés, hogy

a szövetségi mozgalom kifejtésére feltétlenül szükség van, mert ez az egyedüli lehetőség, ami még gátat tud vetni a teljes és feltartóztatatlannak látszó anyagi összeomlásnak.

Készen állapítja meg azt is, hogy

a tanoncok szellemi továbbképzésével senki sem törődik.

Sem az állam, sem a város nem érzékelte a tanoncskola fenntartásának. Az iparostársadalom a jelen silány anyagi viszonyai mellett nem képes fenntartani ezt az intézményt s így

az eljövendő iparostársadalom szellemileg képzetlen marad éppen az állam hibájából.

Ezután elfogadták a számvizsgáló bizottság jelentését, mely szerint a múltévi költségvetést, 80 százalékos sikerrel megvalósítani. Felmentvény után megszavazták az új költségvetést 100 ezer lej összegben.

Atisztújítás során Kalamár Elek 74 éves iparos veszi át a korelnökséget egyetlen pillanatra, mert a következő percben egyhangú felkiáltással Bíró Józsefet választják újra elnöknek. Bíró kószónet mond az újabb bizalomért, egyben hangsúlyozza, hogy a 15 esztendő küzdelemben már kifáradt és nehéz szerepét szívesen bocsátaná fiatalabb ember rendelkezésére.

Ugyancsak egyhangú felkiáltással ügyésszé dr. Balogh Lajos ügyvédet, előjárósági tagokká pedig Bartha Géza, Berkesi Árpád, Bakcsi Károly, Bedő Ákos, Bíró Gábor, Cseh István, Fencs Ferenc, Hajdu Aron, Lajos Lajos, Drocsa Imre, Grieger Károly és Koczás Bélát választották meg. Főtagok: Miklós Árpád, Müller Gál Imre, Jártó László, Dávid Imre és Todor Gyárfás lettek. A számvizsgáló bizottságba Frank Miklós mérnök, Hódossy Kálmán a villanyüzem igazgatója és Moldován Péter fodrász kerültek be.

Az indítványok során a közgyűlés elkeseredetten fakadt ki a társadalombiztosító törvény ellen. Kategórikusan leszegelte, hogy

biztosítással kapcsolatos horribilis terheket a jövőben nem képesek elviselni.

Tönkreteszi őket. Hisz a legtöbb esetben összes közterheiket fölülmúlja ez a kötelezettség. Ha hamatosan gyökeres változás nem következik be e téren, az iparosságot önkaratán kívül könnyen meggondolatlan lépésre kényszerítik.

Követeli a közgyűlés a társadalombiztosító törvény módosítását oly értelemben, hogy az iparosra ne legyen az kötelező, hanem önkéntes.

SZOBALANYOK GYÖNGYE

— Mondja, Zsuzsi, mi volt az a nagy láрма az előbb a folyosón?

— A pék meg akart csókolni, nagyságos asszony.

— Es persze maga tiltakozott ellene, ugye?

— Nem én, hanem a keményseprő...

CSATTANÓS ALOMKÉP

Kérdőre vonja Kohnt a felesége, hogy kicsoda az a Vilma, akit álmában annyit emlegetett.

— Ah, kérlek, az nem nő, hanem egy pompás versenyló.

Másnap délben Kohnt két hatalmas pofonnal fogadja a felesége.

— Hát ez miért volt?

— Irt a ló...

Egy régi magyar stafétafutóról

Móra Ferenc hátrahagyott írásából.

Nem volt tagja se a MAC-nak, se az MTK-nak, se a KAOE-nak s alighanem a fejéhez vágta volna a csirizestálat annak, aki megkérdezte volna tőle, hogy „mint lábon lévő hosszútávúfutó”, résztvesz-e a „szemint bajnoki versenyt”. Aki pedig olyan csunyaságot kérdezett volna tőle, hogy van-e tréningje, abba egészen bizonyosan belehasított volna a dikiccsel.

Ebből látnivaló, hogy vargamesterséget üzött, ez a régi magyar stafétafutó, akinek se híre se neve a magyar sport történetében. Igaz, hogy abban az időben, mikor ő élt, az ilyen sport még nem volt kitalálva, a kengyelfutást még nem tartották művészetnek, legfeljebb a kötéláncost méltányolták. Nem úgy, hogy megválasztották volna követnek, hanem úgy, hogy telehányták a kalapját krajcárral és megmondták neki, hogy ősi vásárkor megint eljőhet, ha addig ki nem törli valahol a nyakát.

Egyszóval nagyon tökéletlen világ volt az, mikor még se Testnevelési Tanács nem volt, se labdarugás nem volt — ámbar azért akkor is megérett az, hogy virtuosabb legények hol a fejét verték be, hol a bordáját törték be egymásnak vasárnap délután. Csak éppen, hogy az ilyesmi még akkor nem ment közügyesámba és az újságok nem írtak róla vezércikkeket. Grófnak kel-

lett annak lenni s annak is lóháton járni, akinek az volt az ambíciója, hogy a kunsztjai belekerüljenek a Regélő-be, vagy a Társalkodóba. Sándor Mór, a Metternich veje is így került bele még a mai elemi iskolai olvasókönyvek által osztogatott halhatatlanságba is. Valamelyik héten láttam egy ilyen okos könyvet egy falusi iskolában, ebben meg is van rajzolva a nemes gróf, amint Tatár nevezetű lovával a vásáros fazekasok cserepei közé rugtat. Jól van ez, hadd tanuljon nemzeti virtust a nép egyszerű gyermeke, a kikésként neki!

Hát ennek a legendás magyar urlovasnak a kortársa volt az én stafétafutóm: Szombati uram. A keresztnévét nem jegyzi fel a régi újság, ahol ráta láttam, de éppen ez mutatja, milyen kiváló ember volt, hogy csak vezetékneve van, mint Blüchernek vagy Wellingtonnak. Ha közönséges csizmadiamester lett volna, akkor „hallja kend János”-nak hívták volna.

Igy azonban Szombati uramnak becsülták a veszprémmegyei nemes urak a híres szentgyörgyi vargát, akit inkább a lába tett híressé, mint a keze. Mert a kezével csak olyan csizmákat szabott, mint más istenteremtette csizmadiák, ellenben a lábával olyan bravurokat szerkesztett, mint gyalogpostás, hogy a mi sportkedvelő korunktól bizonyosan mesterbajnok címét és plakettet kapott volna érte — már az mind egy, hogy bőrből-e, vagy bronzból. Még tán azt a szépség-hibát is elnéznék neki, hogy nem l'art pour l'art szedte tenyerébe a lábát, hanem gyakorlati célból, s bonyolítván le hét falu közt a hírszolgálatot, egyszemélyben lévén posta, táviró és telefon.

Beszélték, hogy egyszer valami kőuti kasznár éppen akkor állított be hozzá csizmát méretni, mikor a mester már a keblébe készítette az aznapi postát.

— No, Szombati uram — rugta le a kasznár a lábbelijét, — mérjen nekem hamar valami szép kecsgeorru béli csizmát.

— Szolgálatjára azonnal, tekintetes uram — öveste föl magát a mester egy bőrcingulussal, amibe a kostól származó dohányzacskót illesztette — csak átszaladok ezzel a két levéllel a szomszédba.

A kasznár, aki igen istenes beszédű ember volt, nagyot dobantott a megcsizmátlanodott lábával:

— Hű, a kirelájszumát annak a kend szurokkal keresztelt kálomista fejének, hát ha én a harmadik határból kendhez jövők csizmáért, akkor kend itt hagy engem félábon ugrálni a csirizet táiban? Majd megtanítom és kendet urakkal banni! Azt a dratvával összebaromolt keserves torentésit kendnek!

Igy kezdett bele a kegyes ember a magamódján való mindenszentek litániájába, ebből „imádkozásával” azonban még szent Kriszpinig se jutott el, aki azért lett a csizmadiák patrónusa, mert bőrt lopott, csakhogy legyen miből csizmát varrni a szegényeknek, — mikor Szombati uram már eléje guggolt és az ülőbe vette a fölmérendő lábát.

— No, ez már más, — enyhült meg a kasznár. — Látja kend, azt háromkodás nélkül is megmondhatta volna kend, hogy nem mán el kend addig, míg engem ki nem szolgál kend.

Nagyarányu illetékleszállítással ajándékozta meg a kormány a hazai gazdasági életet

A módosított bányatörvény 12 lejről 9 lejre szállította a kérvénybányagilletéket, 8 ezrelékről 6 ezrelékre az 5000 lejen felüli perek illetékeit, felére az adófelelbezési illetéket, 1.40 százalékról 1.20 százalékra a lakbérleti szerződések illetékét. — Nagyjelentőségű a törvénymódosításnak az az intézkedése, amely csaknem a felére szállítja az ingatlanátruházási illetéket. — A nyugtábélyegek régi rendje változatlan marad.

Különösen az ingatlanforgalom fellendülésében várható öröndetes hatás az új törvénytől.

A hivatalos lap április elsejéi száma a közgazdasági életet érintő több fontos törvényt tesz közzé, amelyek közül egyik legszámottevőbb: az 1927. évben életbe léptetett bányatörvény több szakaszának módosítása.

Az első új intézkedés, amelyről meg kell emlékeznünk, a közhatalóságokhoz intézendő kérvények bányagilletékének leszállítása: az eddigi 11 helyett az ilyen kérvényekre 8 lej értékű bányagilletéket kell ragasztania. Természetesen az 1 lejes repülőbányagilletéget továbbra is le kell róni.

A nyugtábélyegek változatlanok maradnak és pedig:

100 lejtől 10.000 lejig 3 lej, 10.000 lejtől 50 ezer lejig 7 lej és 50.000 lejtől 100.000 lejig 14 lej. A 100.000 lejen felüli értéknél azonban sokkal világosabb az új törvény, mint a bányatörvény előző módosításai, mert határozottan kimondja, hogy 100.000 lejen felüli értéknél minden 100.000 lej vagy töredéke után a nyugtábélyeg 2 lejjel több.

A bíróságokhoz beadandó keresetekre az eddigi 8 ezrelék helyett ezentúl 6 ezrelék bányagilleték rovandó le, az 5000 lejen felüli értékű perekben. Ezzel a pereskedés valamivel olcsóbb lesz.

Az adófelelbezési bizottságok határozata ellen beadandó felfolyamodások bányagilletékét az új törvény 100.000 lejig terjedő adóalapnál a törvényszékhez intézendő felfolyamodás bélyege az eddigi 100 lej helyett 50 lej, a 100.000 lejen felüli adóalapnál pedig az ítélőtáblához intézendő felfolyamodás bélyege az eddigi 200 lej helyett 100 lej lesz.

Az engedmények illetéke az eddigi 0.70 százalék helyett csak 0.60 százalék.

A lakbérleti szerződések illetéke eddig 1.40 százalék volt, ezentúl csak 1.20 százalék.

Olyan szerződések után, amelyeknek tárgya ingó dolgok átruházása, eddig 2.70 százalék illetéket kellett fizetni, ezentúl csak 1.40 százalékot. Öröndetes intézkedés, amely a forgalom növelésének céljait szolgálja.

Hasonlóképpen dícsérni való rendelkezése az új törvénynek az is, hogy az ingatlanátruházási illetéket, amely a bányatörvény legutóbbi módosítása óta túl magas volt és az ingatlanforgalmat teljesen megbénította, jelentékenyen leszállította. Az ilyen szerződéseknek az illeték alapja elsősorban a szerződésben kitüntetett ingatlanérték. Ha

azonban az érték kisebb, mint az ingatlan az adójegyzőkönyvben megállapított tiszta bérértékének (valoare locativă) tizszere, akkor ez a most említett tizszeres érték az illeték alapja. Az illeték pedig ennek az értéknek 7 százaléka. Ha tehát az eladott vagy elajándékozott ingatlan bérértéke, — egy példával megvilágítva ezt a kérdést, — mondjuk, 100.000 lej, ebből házaknál fentartási költség címén levonnak 20 százalékot, vagyis 20.000 lejt. Marad 80.000 lej. Ennek tizszere: 800.000 lej. Az illeték pedig ez utóbbi összegnek 7 százaléka, tehát 56.000 lej.

Számok száraz sorozata az illetéktörvény április elsején kibocsátott módosítása és mégis minden szónál szebben beszél. Még szebben csak akkor beszélhetne, hogyha a leszállítás progresszív alapon történt volna. Hogyha nem tartják meg a régi alapot, amely elsősorban mindig a kisembereket érintő kis számlákat, pöröket, értékeket róttá meg aránytalanul magasabb illetékekkel, mint a növekedő összegű illeték-köteles tárgyat. Ezt az alapjában igazságtalan felfogását a régi bányatörvénynek nem változtatta a módosítás, mert valamennyi illetéket százalékos alapon egyforma arányban csökkentette. A kormány belátta, hogy kimélni kell az utóbbi három esztendő folyamán kétségbeesetten lerongyolódott szegény embert, de azt már nem látta be, hogy még hathatósabb lett volna ez a kimélet, hogyha nagyobb arányban szállította volna le a kis tételek illetékeit és a különbözetet, — hogy a kincstár is megtalálja a maga számítását, — áthárította volna a nagy tételekre.

Megnyugvással üdvözljük a fentiek ellenére is az illetéktörvény új módosítását, mert a komolytalan dátum ellenére, amelyet visel, igen komoly terhet vesz le a dolgozó kisemberek válláról és egy lehelleltyivel könnyebb teszi anynyira terhes életünket.

Kilenc napon keresztül mindenki féláru jeggyel utazhatik a CFR. összes vonalain

Még egy jó hír: a román husvéti hét tartamára a CFR eddig két példanélküli kedvezményt engedélyezett az utazóközönségnek. Április 7-én, szombat hajnalától április 15-én, vasárnap éjfélig, tehát kilenc napon keresztül, úgy a gyors-, mint a személyvonatokon

mindenki bárholnan bárhová félárújeggyel utazhatik.

A rapid-vonatokra is érvényes a féljegy, mindössze a helyjegyet (tichet) kell teljes árban megfizetni. A féláru jegyet nem kell oda-vissza megváltani, hanem csak odamenetre. Tehát valaki

utazhatik féláru jeggyel Clujra, onnan megint válthat féláru jegyet tetszése szerint vagy vissza, vagy Bucurestibe, vagy bármelyik másik állomásra és annyiszor utazhatik féláron, ahányszor akar. Semmi bányagilleték vagy igazolás nem szükséges és a visszautazás nem kötelező. Természetesen csak április 7 és 14 között.

Ezekre a nagy kedvezményekre való tekintettel a Wagons-Lits Cook Menetjegyiroda egy hónappal elhalasztotta az április 22-ére tervezett bucuresti-i különvonat indulását és az indulás pontos dátumáról később fogja értesíteni az utazóközönséget.

— Dehát elmentem — szuszogta csendesén Szombati uram, — már meg is jöttem.

— Honnan a pokolból?

— Csak innen a szomszédból, Lepsenyből.

Lepsény ma is három kilométernyire van Mezőszentgyörgytől, a táblabíró világban lehetett hatra. Ebből azonban nemcsak arra lehetett következtetni, hogy a mezőszentgyörgyi varga jó futó volt, hanem arra is, hogy a kőkuti kasznár jó káromkodó volt s az egyik csak úgy győzte azuzszal, mint a másik.

Van azonban ennél hitelesebb történet is a Szombati uram nagy tehetségéről s ez már egy kicsit történelem is: belejátszik a szabadságharcba.

1848 október kezdetén volt az ozorai csata. Ugyan nem is csata volt az, hanem csata nélkül való kapituláció. Philipovits tábornok itt adta meg magát Perczel Móric Zrínyi-csapatának nyolcezer horvátal és tizenkét ágyuval. A két hadvezéren kívül nem érdektelen szereplője volt a történetnek a mezőszentgyörgyi varga se. Azért csak a historikusok szégyelhetik magukat, hogy a nevét nem jegyezték fel. (Pedig hát egy szuszterrel több igazán nem tehet kárt a történetírás méltóságában.)

Ugy esett a dolog, hogy az enyingi nagykorcsma kaszínoszobájában nemcsak a kártya szemét ütötték a nemes urak, hanem a horvátokat is. Már csak úgy szóval, mint a kávéházi Conrádok elődei. Hogy így kellene Görgeynek, meg amugy Perczelnek. Soponyánál süttik a makkot a Jellasics eltévedt horvátjai, ha Perczelnek hirt lehetne róla adni, a tarisnyájába tehetné az egész társaságot. De hát ki lehetne

hírvívő? Toronyirányt, árkon-bokron keresztül, de sőt a horvát táboron keresztül Fehérvárig. Azt még tán Szombati uram se merné vállalni, pedig neki szárnyas bokája van, mint Mercuriusnak.

— Nono, tehetünk egy próbát, nyikorgott ki a mester hangja a söntésből. Ott kenegette nyakolajjal a korcsmáros barátságából, akinek levelet hozott a kajári jegyzőtől.

Elmagyarázták neki, hogy és mit mondjon Perczelnek és a lelkére kötötték, hogy most az egyszer igazán szedje ám a tenyerébe a lábát.

— De már ezt a meselyt itt nem hagyom — simogatta Szombati uram a szakállát, — mert mit tudhassuk, nem vetnek-e pányvát a nyakamba a grancsárok?

Az urak aztán nekiláttak a taroknak, nagyon belemelegedtek, rájuk is reggellett s csak akkor vették észre, hogy Szombati uram még most is ott ül a söntésben s még most is szorongatja a rézicét.

— Hát kend még most se ment el? — förmedtek rája hazafias keserűséggel.

— De bizony már meg is jöttem — mondta nyugodtan a vargaszaféta.

Persze egyszerre kiment az álom mindenki-nek a szeméből.

— Igazán? Beszél Perczellel? Mit mondott? Hogy ment, mint ment?

— Hát a lábamon, — mosolygott Szombati uram és mutatta is a lábát, amit horzolt egy horvát golyó, de márcsak visszafelé futtában. Különben pedig elvégezte, amit rábírtak, megvitta Perczelnek a hirt.

— Üzent-e valamit?

— Hasznos munkát kívánt az uraknak — kacintott a varga az asztalra a sok üres üvegre, — engem pedig feltisztelt egy pár csizmával.

Azzal előhúzott a pad alól egy pár vadonatúj kordován csizmát. Finom pesti munka volt, urnak való, kivarrva a szárán a nemzeti címer. Az egyik szolgabíró mingyárt meg is ajánlott érte egy Ferdinánd-aranyat, de a mester nagyon felmergesedett.

— Nem eladó ez akkora darab aranyért se, mint a tekintetes ur. Hanem, ahol én kaptam, ott az ur is kaphat, ha jól szalad.

Halálos-holtáig büszkesége volt a Perczel-csizmá. Fel nem huzta, arra meg nagy volt, hogy a gomblyukában viselje, mint polgári hadi-érdemrendet, hanem felakasztotta a tiszta szobában, a tükör fölé s akkor huzta először a lábára, mikor megkapta a behívót, hogy gyalogoljon át a másvilágra. A fiához pedig az volt az utolsó intelmé:

— Meztláb jöttél a világra, igyekezz úgy átlábolni az életet, hogy te is ilyen csizmában ballaghasz át az Ur színe elé.

Különben élete végéig megmaradt páratlan távgyaloglónak s mikor egy tyukszemes kundshaftja arról vallatta, hogy hogy bírja lábbal azt a sok sebes járást, azt felelte neki:

— Ugy, hogy nem annál a csizmadinál dolgoztatok, akinél az ur.

A futós csizmadia ugyanis mindig meztláb járt. Csak olykor huzott papucsot, mikor messze kellett neki szaladni.

Ezt csinálják utána a mai staféták!

Jogesetek a kisipar köréből

Csak tettenérés esetén büntethető a sütőiparos kenyérbélyeg útján elkövetett szabálytalanság címén.

Az 1931 július 22-iki törvény alapján felmentettek egy sütőmestert, akinél egy kilogramm kenyéret lebélyegezetlenül találtak és 28 darab kenyérbélyeg a szekrényéből kikutatott elő a bizottság, megállapítva, hogy a bélyeg egy ízben már használtattak.

A táblai döntés indoklása szerint a jegyzőkönyv nem állapítja meg, hogy a vádlottat tetten érték, mert ez csak akkor lett volna megállapítható, hogy ha a sütőmester a bélyeggel el nem látott kenyéret forgalomba hozta, tehát eladta volna. Tekintettel arra, hogy a törvényszöveg szerint az büntetendő, aki eladja a bélyegnélküli kenyeret, de ezt a cselekményt a jegyzőkönyv nem igazolja, a vádlott nem büntethető. Azáltal, hogy a használt kenyérbélyeg a jegyzőkönyv szerint a szekrényben találtattak, szintén nem igazolódott be a szabálytalanság, amit csak akkor követett volna el a vádlott, hogyha a használt bélyegeket újból kenyérre ragasztotta volna.

Az építkezési vállalkozó szavatossága fennáll mind azon kárért, amely az építkezés hiányossága folytán a szomszédra hárult. Az épített ezen összeget visszatarthatja, azonban a szomszédnak a vállalkozó megkérdezése és beleegyezése nélkül nem fizethet.

A mostani modern épületek emelése kapcsán egy építészeti vállalkozó a szomszéd tűzfalat úgy megrongálta, hogy az bedüléssel fenyegetett. A szomszéd épület tulajdonosa ennek következtében kénytelen volt családjával együtt szállodába költözködni, mire kárszámláját benyújtotta az újonnan épült ház tulajdonosának. A háztulajdonos a számlákat azok átnézése után minden további megjegyzés nélkül kifizette.

Az építési vállalkozó, akinek az épített a fenti kifizetést járandóságából levonta, az ügyet bíról utra terelte. A bíróság megállapította, hogy az épített jogtalanul fizetett, mert csak a közölt kár összegének visszatartására van joga az építkezési díjból, de nem volt joga a szomszédnak fizetni.

Az építőmester ugyanis úgy a szomszéd állításainak jogi alapját, valamint a kárszámlát jogosított lett volna kifogásolni és bár szavatossága jogilag fennáll, az épített nem jogosult arra, hogy az összeget, míg az bíróság megállapítva nincs — valamint annak mennyisége vitás — a károsult szomszédnak kifizetni, legfeljebb a vita eldöntéséig az összeg visszatartási jogával élhetett volna.

Az ingatlan tiszta jövedelme után járó 2 százalékos taxa alól az ipari célra szolgáló épületek mentesek, mégha az épületben az alkalmazottak részére egy részben lakások is vannak.

(Fisc: Com. Centr. 2639/1933 számú határozata).

Vita alá került a központi bizottságnál, amely a törvényes taxák és illetékek beszedési jogosságát és a törvényt magyarázza, hogy a 2 százalékos taxák, amelyek az épületek tiszta jövedelme után szedettek, ipari célokra szolgáló épületek után fizetendők-e, abban az esetben, ha a gépész és fűtő lakása is az épületben van?

A legfelsőbb bizottság a törvény rendelkezéseit figyelembe véve megállapította, hogy az épület célja ipari, erre szolgál és ezt a lényegét nem érinti, hogy mellette még munkáslakások is vannak.

Dr. Kele Sándor ügyvéd, Arad.

RIK KÖTELESEK A TANONCOTTHONOK UTANI JÁRULÉKOT FIZETNI

A brailai munkásbiztosító pénztár mellett működő bíróság közelmúltban foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a munkásbiztosító tanoncotthonok tartoznak a tanoncotthonok javára sze-

Tizenöt hónap alatt 45 millió lejjel adózott egyetlen megye a Betegsegélyzőnek

Április elsején lépett életbe a munkásbiztosító reformja, amely az országos munkásbiztosító pénztárak szociális hatáskörét még jobban kitágítja. Az országos munkásbiztosító pénztárra fokozottabb eegélyezési kötelezettség hárul, de viszont anyagi eszközökben hatalmasan kibővülnek segítő forrásai, amelyeket a munkaadó és alkalmazott közösen fizetett heti járulékaiból nyer.

Hogy milyen nagyszabású és fontos szerepe van a munkásbiztosítónak, legjobban illusztrálja, ha egy megye munkásbiztosító pénztárának működésébe betekintünk. Timismegye munkásbiztosító pénztára Soedean Miklós igazgató irányítása mellett működik. Az 1931. év decemberétől 1933 február végéig terjedő jelentés szerint 434 ezer 701 tagja volt a pénztárnak. Különböző jövedelmei címén ezalatt a tizenöt hónap alatt 45 millió 365.586 lej fölött rendelkezett a pénztár, amelyből 22,920.000 lejt a fővárosi központi pénztárba kellett átutaltatnia. A kiadásokról a következő képet kapjuk: 51.68 százalékot fizettek ki a betegeknek, 11.91 százalék volt a személyi és 11.20

százalék a dologi adminisztrációs kiadás, 18.59 százalék volt az orvosok fizetése, 4.24 az orvosi segéd személyzet illetménye és 2.38 százalék gyógyászatokra, fürdőkre, szemüvegekre, művegtagokra és egyebekre kiadott költség, ami kiadásban 1 millió 983.505 lejt tett ki. A betegvizsgálatok száma ezen idő alatt 237.000 volt.

Betegségek nemei szerint kezelés alatt állott Timisoarán a fül- és gégeosztályon 3066, a gyermekosztályon 4088, a sebészetben 5988, a szemészetben 3502, bőrgyógyászatban 4373, a veneréas osztályon 1276, a fogászatban 8141, a belgyógyászatban 15.096, a nőgyógyászatban 2932, végül a tuberkulotikus diszpánzeren 3139 személy. Diatermias, kvarc és rádió kezelést kapott 1027 személy, 6648 alkalommal, rádió-vizsgálatok száma körülbelül 4500 volt, a bakteriológiai vizsgálatok száma 4140. Fürdőre küldtek 72 beteget, klinikai kezelést kapott 12 személy, 31 személy viszont szanatóriumban volt betegkezelésben. Az áprilisi kiterjesztő reform kapcsán a timisoarai munkásbiztosító pénztár több ezer tagot kitevő növekedésre számított.

Ujabb hír a poharazási engedélyek körül folyó kilincselésekről

Az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetsége a vezetőség által kiküldött delegáció bucarestii útjának alkalmával nyert ígéretek alapján a legnagyobb figyelemmel kíséri a fűszerezés poharazási engedélyének sorsát. Attól tartanak, hogy még az utolsó pillanatban is elmentés érdekei beavatkozása folytán a szerzett jogok veszélyes helyzetbe kerülhetnek. A kereskedő-szövetség bucarestii megbízottja az ügyben az elmúlt héten is elért a pénzügyminisztériumnál és Ion Aurél Popescu vezérigazgató kifejezetten megerősítette az eddigi ígéretek, sőt ki is egészítette azokat azzal, hogy a kérdés tárgyalása alkalmával a kereskedő-szövetség vezetőségét kü-

lön meghívják a tanácskozára.

A kereskedő-szövetség tehát — mint azt a közelmúltban részletesen megírta Az Iparos, minden lehetőséget kihasználva, hogy a poharazási jogot a fűszerezés el ne veszítsék. És mozgalmá előreláthatólag sikerülni is fog, mert csak a minisztériumi tisztviselőket kell meggyőznie arról, hogy a fűszerezés szerzett jogait respektálni kell. Tudomásunk szerint egyetlen vendéglős intézmény sem interveniált Bucarestben, hogy az illetékesek figyelmét a maga részéről a szesz törvény vonatkozó paragrafusára hívja fel, amely világosan előírja, hogy szeszitalok kimérésével csak az arra jogosult szakmabeliek foglalkozhatnak.

Milyen adót és illetéket lehet bonokkal fizetni

Maga az államkincstár is csak az egyharmad névértékére becsüli a bont.

Az egyes pénzügyigazgatóságok felvilágosítást adtak ki a közönségnek arra vonatkozóan, hogy

miképpen lehet bonokkal adót fizetni?

Eszerint bonokkal fizethető minden bírság, amelyet a múltban kiszabtak. Bonokkal lehet továbbá fizetni az 1929 július 1 előtti hagyatéki illetékeket, akármikor állapították meg azt. Végül bonokkal lehet fizetni az 1932. évi január elseje előtti származó mindenféle állami adókat és illetékeket.

Az adóbonok után negyedévesként egy százalékos kamatot számíthatnak.

Az adófizető köteles deklarációt benyújtani arról, hogy bonokkal fizet, hogy kikérülhessék a visszaéléseket.

Minden külön adónemre vonatkozóan külön

deklarációt kell benyújtani, valamint külön deklaráció kell az autonóm pénztárak részére szóló befizetésekhez is. Lehetővé tették azt, hogy nagyobb összegű bont több adófizetőtől együttesen elfogadhaszon az adóhivatal. Így azonban csak állami adó vagy taxa fizethető bonnal, de ekkor is mindenkinek külön deklarációt kell benyújtani.

Bont csak azoknak adnak ki, akik hivatalosan igazolják, hogy adótartozásuk nincsen. Akinek bont járás van adótartozása 1932. előtti, annak a bontját teljes névértékben lefoglalják. Akinek azonban jár bont és van adótartozása 1932, 1933 és 1934. évekre, azoknál szintén lefoglalják a bont, de csak 33.33 százalékkal. Például valakinek van 1000 lej adótartozása 1932. évre és jár neki 5000 lej bont, úgy abból 3000 lejes bont visszatartanak az 1000 lej adójának a biztosítására.

dett járulékokat fizetni. A heti két lejes járuléki ügyében a bíróság igen érdekes jogi álláspontot helyezkedett.

A kérdés a következő volt: Az Olasz-Román Bank brailai fiókja jogorvoslattal élt a munkásbiztosító pénztár ama határozata ellen, amely heti 140 lejjel róttta meg a fenti címen. A pénztár a felebbezés elutasítását kérte azon az alapon, hogy a munkásbiztosítás egységesítéséről szóló törvény egyformán alkalmazandó minden vállalatra, még ha az kereskedelmi jellegű, akkor is.

A felebbező vállalat fentartotta felebbezését, hangoztatva, hogy kereskedelmi jellegű vállalatok nem terhelhetők meg az új járulékkal, mert a tanoncotthonok létesítéséről, a javítóintézetek felállításáról és a munkásneveléséről szóló törvény rendelkezése szerint az ilyen természetű járulékok egyedül ipari jellegű vállalatok terhére róhatók ki.

A bíróság a felebbező érvelését fogadta el és megsemmisítette a fizetési meghagyást.

Argus.

A könnyítések és üdvös intézkedések egész sorozatát tartalmazza a forgalmi és fényüzési adóról szóló új törvény

15, 10, 5 és 0,90 százalékra mérsékeltek az eddigi 16,5, 11, 2,5 és egy százalékos fényüzési adót. — Csak egyszer, mint készáru acóköteles az iparcikk. — Nagyarányú könnyítések a konfekció iparra. — Előnyösebben adóztatták meg a selymet is. — A speciál-regisztráltak ezután is vezetni kell. — Mit tartalmaz a kisipar fényüzési és forgalmi adóját előlő kilencedik paragrafus? — A sütőipart nem mentesítették a forgalmi adó alól.

Rájár a rud a denunciánsokra

Az 1932 december 31-én kelt luxus és forgalmi adóról szóló törvény több szakaszát lényegesen módosítja az 1934 április 1-én a hivatalos lap 78. számában megjelent új törvény, amely a megjelenés napján életbe is lépett, hatályon kívül helyezve az előző törvénynek a jelen törvénnyel ellentétben álló szakaszait.

Mi természetesen csak házagosan és csupán a lényegesebb és az iparosokra vonatkozó változtatásokat ismertetjük, amelyek némi könnyítéseket foglalnak magukban az eddigi terhekkel szemben.

Az 1932-ös törvény magán viselte alkotójának, Madgearu miniszternek felfogását, amely szerint az adófizetőknek nincs egyéb gondja és dolga, minthogy az adókinccsárt hogyan csapja be és ennek megakadályozása érdekében olyan drákói büntetéseket kell alkalmazni, amelyek az adózó teljes tönkre tételét vonják maguk után. A törvény módosításával ezek a büntetések sokkal kisebb mérvben lettek megszabva s így az államra nézve is előnyösebbek, mert behajthatók, míg az előbbieket kiróni ugyan lehetett és a denunciacsoknak kijáró vérdíjat el lehetett számolni, de az állam súlyosan ráfizetett, mert a legtöbb esetben még ezek sem térültek meg. Közben természetesen az adózó tönkre ment.

Atörvény módosítás elsősorban az adókulcsot szállítja le.

Az eddigi 16,5, 11, 2,5 és 1 százalék helyett 15, 10 százalékos luxusadót állapít meg, bevezetett egy új osztályt, az öt százalékos forgalmi adót és az egy százalékos adót 0,90 százalékra mérsékelte.

Külön táblázatuk van az adómentes árukban, míg azok az árucikkek, amelyek egyik táblázatban sem találhatók, 2,4 százalékos forgalmi adó alá esnek. Ezt a A, B, C, D és E tabellából tudjuk meg, amelyekben a vámtételek szerint vannak beosztva az árucikkek és ezek a táblázatok a törvény kiegészítő részét képezik.

Az új luxus és forgalmi adó-törvény megszüntet egy másik igazságtalanságot is. Azok az iparágak, amelyek a nyersanyagból a készáruig gyártották készítményeiket, két, sőt háromszoros megadóztatást voltak kénytelenek elszenvedni a régi rend szerint, míg

a mostani törvény csak egyszer, és pedig a készáru után rendel el az adó fizetését.

Aki pl. a múltban lakkbort készített és ezt a bort saját vállalatában cipőnek is feldolgozta, kétszer 16,5 százalék, tehát összesen 33 százalék adót fizetett, míg az új rend szerint egyszer fizet és akkor is csak 15 százalékot.

A konfekció-iparban, ha a vállalat a már luxusadót fizetett áruból konfekcionálja a készárut, pl. selyemszövetből a készruhát, nem fizeti újból a 15 százalékos luxusadót, hanem csupán 2,4 százalékot.

Az új törvény lezállította a selyem luxusadóját is.

Az olyan selyemszövet után, amely 50 százaléknál több selyemanyagot tartalmaz, 15 százalék, 25—50 százalék selymet tartalmazó szövet után 10 százalék, míg ha a szövet selyemtartalma 25 százaléknál kevesebb, 2,4 százalék a luxus, illetve forgalmi adó.

Leegyszerűsíti az új törvény a közös eladási üzleteket fentartó vállalatoknál az eddigi bonyolult fizetési rendszert. Az adót a gyár fizeti és pedig azon számlaösszeg után, amennyiben az eladást lebonyolító üzleteknek az árut számlázza.

A havonként benyújtandó borderónak ezennel a számlák időrendbeli felsorolását, a számla összegét és az adót kell tartalmazni, nem pedig az áru mennyiségét és minőségét is, mint az a múltban elő volt írva.

A speciál-regisztráltak azonban a jövőben is vezetendők.

Újítás az is, hogy az ellenőrző közegek nem kötelesek vizsgálni, vajjon az árak megfelelnek-e a középáraknak, amelyek a vámárura vonatkoznak.

A régi 12. paragrafus tartalmát, amely a kisiparosok forgalmi adómentességét foglalta magába, most a 9. szakaszba tették át. Ezt a szakaszt alábbiakban szövege szerint közöljük.

Iparosok műhelyei, amelyeknek főnökei, akik valamely szakmai szervezethez tartoznak az ipartörvény, vagy erre vonatkozó újabb törvények alapján és legfeljebb 5 főre jutó gépet használnak, valamint legfeljebb 7 munkást alkalmaznak (mestert és segédet), mentesülnek a luxus és forgalmi adó fizetése alól. Nem részesülnek azonban adómentességben azok, akik a munkát házon kívül dolgozó munkásnak kiadják. Kivételt képeznek ezen intézkedés alól azok a kiske-

reskedők, akiknek megadózott évi jövedelmük 150.000 lejnél kisebb. A falusi iparosok akkor is mentesülnek a luxus és forgalmi adó fizetése alól, ha nem tartoznak valamelyik szakma szervezetbe.

Parasztmalmok, vagyis azok a malmok, amelyek falusi földművelők terményeit vámtérletben őrlik és sem maguknak, saját számlára, sem a kereskedelem részére nem őrlnek, forgalmi adómentesek.

A sütőiparosok azonban nem élvezhetik ezen mentességet.

Egyes árucikkekre nézve megengedheti a minisztertanács, hogy a nyersanyag alapján rólavassék le a forgalmi adó.

Eltörli az új törvény a réginek azt a rendelkezését, hogy éjjel is tarthatók ellenőrző vizsgálatok.

A késedelmes fizetők büntetéseit az új rend az eddiginek felére csökkenti. Ezután

egy havi késedelem után öt százalék, két havi után 10 százalék, három havi után 15 százalék büntetés fizetendő, de ez a tarifa semmi körülmények között sem szállítható le.

Lényegesen lezállították a másfajta büntetéseket is. A régi törvény 25. paragrafusa hamis számla esetén az előbbi év forgalmi adójának háromszorosát, illetve 150.000 lej minimumot állapított meg, míg a mostani a vállalat előző évi vállalat adójának egynegyed részét.

A felelősségi határidő itt is, mint a többi adónál, husz nap.

Elég nem dicsérhető intézkedése az új törvénynek, hogy eltörölte az előző törvény által a denunciacsoknak juttatott huszonöt százalékos jutalmat,

Nem kapnak most már a denunciacsok semmit.

Az erkölcsatlenség melegágyát kitenyésző ráradék, amely valósággal nevelte a denunciacsokat és aminek folytán minden vállalatnak reszkennie kellett, hogy egy-egy elcsapott hivatalnok milliókra menő károkat okozhat, vagy ugyanennyivel megszarolhatja a vállalatot, végleg töröltetett a törvényből.

A fentiek alapján a legfokozottabb tárgyilagosság alkalmazása mellett is megállapíthatjuk, hogy az új törvény emberesebb a réginél és ennek ellenére is jobban fogja szolgálni az állam érdekeit. Mert az államkincstár tultengő szigora — mint az minden vonalon beigazolódt — csak arra jó, hogy lerombolja az adóalapokat és tönkre tegye az adózókat.

Javaslatokat kér a munkaügyi minisztérium az egységes kisipari törvény tervezetéhez

Mint értesülünk, a munkaügyi minisztérium hivatalos átiratban közölte az ipartestületekkel, hogy a közeljövőben egységesíteni kívánja a különböző kisipari törvényeket. Az országban tudvalevőleg háromféle kisipari törvény van jelenleg érvényben. Az egyik az 1884. évi ipartörvény, amely Erdélyben van érvényben. Ez a törvény sok intézkedésében már idejét multta, bár vannak rendelkezései, amelyek kétségtelenül még ma is igen előrehaladott szelleműek. Ennek a törvénynek az alapján alakultak meg annak idején a mostani ipartestületek, amelyek megszervezése tette lehetővé azt, hogy ez a társadalmi réteg polgári nivóra emelkedjék. A második ipartörvény 1912-ben lépett életbe az okiráltságban. Ennek az ipartörvénynek az a hátránya, hogy a testületekben nemcsak a munkaadó kisiparosok tagok, hanem a kisiparos alkalmazottai is s így ennek a törvénynek az alapján létesült testületek nem annyira a kisiparos érdekeit karolták fel, mint inkább a szakmai alkalmazotti kérdéseket. A harmadik ipartörvény Bukovinában van érvényben, ez osztrák mintára készült és 1907-ben lépett életbe.

A munkaügyi minisztérium közli átiratában, hogy ennek a háromféle ipartörvénynek az egységesítését a mai időknek megfelelően akarja keresztülvinni s ezért

a kisipari szakmai egyesületek és ipartestületek véleményét kéri az egységesítendő kisipari törvény javaslatához.

A minisztérium közli továbbá, hogy az új törvénytervezet során tisztázni kívánja az egyes iparágakban lévő vegyes foglalkozások kérdését is. A jelenlegi ipartörvények ugyanis nem határozzák körül pontosan, hogy az egyes szakmák körébe milyen ipari foglalkozások tartoznak. Például: ha valaki vízvezeték-, vagy gázszerező, jogosan végez-e villanyszerelési munkákat is? Ugyancsak az új ipartörvényben kívánja a kormány rendezni azt is, hogy egy kisiparos, vagy nagyiparos, hány tanoncot alkalmazhat. Ezt az új törvényben úgy akarja kiküszöbölni a munkaügyi minisztérium, hogy egynél több tanuló csak az a munkaadó alkalmazhasson, aki a tanuló mellett bizonyos számú segédet is tart. Természetesen ennél a kérdésnél figyelembe kell venni a különböző ipari szakmák helyzetét, mert nem lehet e tekintetben egy kalap alá vonni az összes kisipari szakmákat.

Javaslatokat kér a munkaügyi minisztérium az új ipartörvény tervezetével kapcsolatban a kontárkérdés megoldására vonatkozólag is, valamint felteszi a kérdést, hogy a jövőben a pincér-szakmát képesítéshez kössék-e, vagy sem.

Milyen feltételek mellett kötöttek kollektív szerződést a timişearai festő- és mázoló mesterek a Katolikus Munkásszövetség szakmai csoportjával?

A munkaidő április elsejétől október tizenötödikéig heti törvényes 48 órában állapítatik meg. A munkabért órábértben állapítják meg. Első osztályú újonnan felszabadult segéd óránként 9 lejt, másodosztályú egytől-három évig óránként 12 lejt, harmadosztályú 3-5 évig 14 lejt, negyedik csoport ötöt-tíz évig 16 lejt kap. Csoport és munkavezető a legmagasabb órábért felüli fizetést élvez. Az első két tulóra 25 százalék, azután éjfélig 50, éjfél után reggelig 75 százalék. Minden mesternek joga van egy inast tartani, 5 segédig 2 inast, 5 segéden felül 3 inast. Több mint három inast nem lehet alkalmazni. Szemes italt munkára vinni, vagy oda hozatni szigorúan tilos. Bizalmiférfirendszer bevezetése és elismerése. Szerszámokat segédekkel vitetni tilos. Segédmunkást szakmunkára alkalmazni tilos.

A munkaadó és munkás között békéltető bizottság létesítendő. A bizottság tagjai mindkét részből három rendes és két pótag.

Az elnök felváltva munkaadó és munkás. Az Ipari Szindikátus mázoló és festő csoportja kötelezi magát, hogy csakis a Katolikus Munkásszövetség szobafestő és mázoló csoportjának tagjait alkalmazza, míg a Katolikus Munkásszövetség szobafestő és mázoló szakcsoportja kötelezi magát, hogy csakis a fenti munkaadók csoportjának fog szakmunkást közvetíteni. A szerződés megkötése egy évre érvényes és ha azt harminc nappal előzőleg nem újítják meg, úgy az ismét érvénybe lép. A fenti béreknél a segéd többet nem kérhet és a munkaadó magasabb fizetést nem adhat.

Pillanatnyilag 850.000 darab krokodilust akar elnyelni a női divat

A női divat óriási keresletet támaszt krokodilus és egyéb gyíkfajták bőreiben. Csak pillanatnyilag 850 ezer krokodil bőrének megrendelése fekszik a nagy exportőrök asztalán. De Angliának három millió, az egész világnak pedig tíz millió a krokodilbőr-szükséglete. Számátalan expedíció van utban, hogy a legnagyobb veszedelem árán is megszeresse ezt a szükségletet. A krokodilvadásznak nehéz dolga van ezekkel az óriási állatokkal, amelyek okosak és kegyetlenek és villámgyorsan usznak. Ha a lövés nem mindjárt a szemüket találja, a krokodilok kifutnak a vízből, mert szárazföldön is szembeszállnak támadóikkal. Rendszeren nappal vadásznak rájuk, de az éjjeli vadászat eredményesebb.

Hírek a cluji építőanyag-piacról

A téglák és cseréparáknak múlt évben kezdődött lemorzsolódása Clujon ez év elején tovább folytatódott, ami a helyi és ghiesi téglagyárak erős árversenyének volt tulajdonítható. A cluji téglagyárak kártelje a múlt év végén felbomlott, de most új tárgyalások indultak meg a legveszedelmesebb ellenfél, a ghiesi téglagyár bevonásával. Hír szerint kilátás van a három gyár megállapodására s ebben az esetben közös eladási tervet állítanak fel, amely a megállapítandó kvóta arányában osztja szét a megrendeléseket. A cementpiacon a tervet és a kártellenkivüli deji cementgyár között erős versenyre van kilátás. A deji cementgyár most már megfelelő készlettel rendelkezik s a piacot el tudja látni megfelelő mennyiségű áruval. A gipszárak még mindig változatlanul magasak.

ARISZTOKRATAK.

- Mondd, kéklek, Tasziló, igaz, az, hogy a papoknak nem szabad házasodni, kéklek?
- Igaz, kéklek.
- Akkora nem értem, kéklek.
- Mit nem értesz, kéklek?
- Hogy akkora mégis mélt van annyit kéklek.

Repülőbizottságot követel a Székelyföld építőiparossága az elszaporodott kontárok ellen

Dr. Otetea Valér cluc-megyeli prefektus előtt Kockás, Vécsei és Bereg csikszeredai építész vezetésével a megye építőiparosai átnyújtott emlékiratban és előszóval is kijelentették, hogy iparuk gyakorlása az egyre szaporodó kontárok miatt lehetetlenné válik.

A falusi és városi kontárok napról-napra szaporodnak s ők, akik horribilis közterheket viselnek, odajutottak, hogy a legnagyobb építkezési szezonban is összetett kezekkel állanak az ucca-

sarkon és várhatják az idők jobbrafordulását. Kifejtették, hogy a kontárok letörése érdekében szervezzenek egy repülőbizottságot, amely szükség szerint, rajtaütésszerűen fölülvizsgálja a megye területén folyó építkezéseket és megvizsgálják, hogy iparengedéllyel rendelkező építőiparos vállalta-e azt.

A megye feje jóindulattal hallgatta végig a panaszokat és kijelentette, hogy minden tőle telhetőt elkövet az építőiparosok érdekében. Írásban beterjesztett emlékiratukat áttanulmányozza és szükség szerint fog intézkedni.

Fél százalékra szállítja le a városi ingatlanok tiszta jövedelme után fizetett eddigi két százalékos adót az új lakbérleti törvény

Mint ismeretes, az igazságügyminiszter a legutóbbi törvényhozó találkozó terjesztette az új lakbérleti törvényjavaslatot, amelynek legfontosabb intézkedése az, hogy az eddigi törvénynek a régi lakók védelmére vonatkozó rendelkezését 1 évre meghosszabbítja, vagyis a lakbérvédelmet az eddigi is védett osztályokra újabb egy évre kiterjeszti. A törvényjavaslat egyik szakasza ezenkívül előírja, hogy az állam, a járárok és a

községek bérszerződése, amelyek nem hosszabbíthatók meg, 1934 október 26-ával felbonthatók, de ebben az esetben a háztulajdonost két hónappal előbb írásban kell értesíteni a felmondásról. A törvényjavaslat

a városi ingatlanok tiszta jövedelme után fizetendő két százalékos adót fél százalékra szállítja le, ezen törvény alkalmazásának idejére. Az új lakbérleti törvényjavaslat, amint a törvényhozó tanács áttanulmányozta, a parlament elé kerül.

Mi újság a kontingentálási fronton?

A külföldi áru behozatalának és kivitelének szabályozása az utóbbi hónapok alatt állandó változásoknak volt kitéve. Részint a külföldi államok léptettek életbe különböző korlátozásokat, mint Ausztria az állatkivitel terén, Csehszág a valuta leértékelése révén, részint nálunk a folytonos kísérletezések a kiviteli és behozatali engedélyek kezelésének újra szabályozásáról. Szó volt az exportprémiumok bevezetéséről, majd jött egy másik terv a minisztériumnak a behozatal megadóztatására s mindezt ennek a hónapnak elsőjéig kellett volna kidolgozni és életbeléptetni, ami előreláthatólag nehezen lett volna megvalósítható. Az új rendszer életbeléptetése csakugyan elmaradt, most arról van szó, hogy június végéig már nem is módosítják a jelenlegi rendszert, de a kereskedők függetlenül ettől a reformtól, aggodalommal vannak eltelve minden korlátozással szemben akár életben van, akár ezentúl fog életbelépni, mert mindégfők tevékenységüket korlátozza s olyan nehézségeket támaszt az áruk behozatala és kivitele elé, amelyek a kereskedő kockázatát növelik, az árukat pedig megdrágítják.

Vasárnap a bucuresti-i Sfatul Negustoresc népes gyűlést tartott a kontingentálás jelenlegi és tervezett új rendszere ellen s itt

rendkívül éles kifakadások történtek a hivatalok által korlátozott kereskedői tevékenység fenmaradása ellen.

Az egyik szónok: Dumitrescu-Mirea, a Sfatul volt központi elnöke, nyíltan megmondotta, hogy a kontingentálás nem egyéb, mint a kereskedői érdekek semmibevétele és az összekötöttesel bírók kijárási üzlete. A kereskedők egy részére nézve nincs kontingentálás, másik részére nézve nagyon

is szigorú van, így aztán valóságos monopóliumok létesültek külföldi áruk behozatalára. Ezek aztán diktálnak árat és árut s az ország egész közönsége ki van szolgáltatva ennek az érdekéltársaságnak, amely éppúgy megkárosítja az államot, mint a kereskedő és fogyasztó-osztályt.

A gyűlés végül elhatározta, hogy táviratilag fordul az uralkodóhoz és küldöttségileg kéri meg a miniszterelnököt, mindkét alkotmányos tényezőtől azt kérve, hogy állítsák vissza a kereskedelem teljes szabadságát, de legalább is szüntessék meg a kontingentálás rendszerét.

Időközben, mint említettük,

a kereskedelmi minisztérium letett arról a tervéről, hogy április 1-én életbeléptesse az új rendszert.

A múlt hét folyamán erőltetett munkával ledolgozták a hátralékokat, elintézték minden kérvényt, ami a bizottság előtt fektet s mátol kezdve újra fogadják a második évnegyedre szóló behozatali kérvényeket, de már bizonyos, hogy a behozatali mennyiség, amelyet az évnegyedre engedélyezni fognak, lényegesen kevesebb lesz, mert a minisztérium arra törekszik, hogy redukálja a behozatalt az 1932. és 1933. év megfelelő időszakával szemben.

OSAK DIVATOSAN.

— Oh, édes szép nagysága, segítsen rajtam, megvesz az Isten hidege. Se ing, se alsószerkény nincs rajtam.

— Rajtam sinca, jó asszony. Most nem divat.

HIR A TÁVOLBÓL.

— Képzeld, kéklek, az Áhisztid meghalt tuberkulózisban.

— Szegény gyerek és haza lehet onnan szállítani, kéklek?

Vas-és fémöntés

Gépműhely

Precíziós szerelmők készítése.

LADISLAU

ASSAEL

LÁSZLÓ

MŰKATOSSÁG Arad, Gal. Radnai 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések saját modelom után készülnek.

Megjelent az építészkamara törvény végrehajtási utasítása

Nem elég világos az utasítás szövege, de megállapítható belőle, hogy a szerzett jogokat tiszteltetben fogják tartani. — Sok zavarra ad majd alkalmat az egyes képesítési fokozatok nem következetes és nem szabatos elnevezése. — Nem világos a végrehajtási utasítás az építőiparosok különböző kategóriáinak minősítése körül sem.

Újabb végrehajtási utasítás, vagy magyarázó miniszteri rendelet nélkül nem alkalmazható a gyakorlatban a végrehajtási utasítás

Megszületett a döntés: a közoktatásiügyi miniszter kiadta az építészeti gyakorlásáról szóló törvény végrehajtási utasítását, amelyet tanárokból és építészekből alakított bizottság dolgozott ki a miniszteriumban. A végrehajtási utasítás az építőiparosok inkadrálásáról szól a következőket tartalmazza:

Nem vehetők fel az elismert építészek testületébe azok a kőművesek és ácsok, akik a csatolt területeken érvényben volt iparigazolvány alapján kérték felvételüket. Nem vehetők fel azok a regát-beli munkavezetők sem, akiknek munkaköre Bucureşti főváros polgármesteri hivatala által kiadott rendelettel korlátozott. Nem vehetők fel azok az építőiparosok (maestri-constructori, Baumeister) sem a csatolt területekről, akik iparigazolványukat a régi impérium alatt szereztek; ha csak nem igazolják, hogy az utolsó öt év alatt végre is hajtottak építkezéseket, amelyeket maguk terveztek. Nem vehetők fel a csatolt területek azon építőmesterei sem, akik összefoglaló vizsgálata alapján román hatóságoktól nyertek iparendélyt.

Minden iparosok fel nem vétele az elismert építészek közé nem jelenti azt, hogy mesteregüket az eddigi keretek között tovább is nem folytathatják; a kőművesmesterek végezhetnek olyan kőműves munkát, amelyeknél a falak legnagyobb feosztávolsága 6 méternél nem több, ácsok ugyanilyen korlátozással fából készült épületeket. Mind-ezen iparosok ugyanilyen

tervek készítésével is foglalkozhatnak, ha igazolják, hogy tervezéseket a múltban is végeztek.

Hasonlóképpen nem vétetnek fel az elismert építészek testületébe a diplomás és jogosított regát-

beli építésvezetők sem, de eddigi hatáskörükben, (amely az épületek értéke és nem méretei szerint korlátozza vállalkozásukat, tovább vállalhatnak munkát. Itt a rendelet felhívja a helyi hatóságok figyelmét arra, hogy az építkezések ára a valutáris viszonyok szerint változó s állandóan ellenőrizniök kell, hogy az értékhatár ne hozzon magával lényeges eltolódásokat a jogkörben.

Azok az építőmesterek, akik a régi impérium alatt szereztek jogosítványukat és nem igazolják, hogy tervezésekkel is foglalkoztak, csak jogosított építészek által készített tervek kivitelezését vállalhatják. Hasonlóképpen azok a regátbéli építőiparosok is (valószínűleg kőművesmestereket kell érteni mindenütt, ahol a rendelet „maestri-constructori”-ról beszél), akik vizsgát tettek közepes technikai ismereteikről, csak képesített építőmesterek által készített tervek végrehajtását vállalják. Kivételesen egyszerű épületek terveinek készítését is vállalhatják, de vasbeton-munkák nélkül és legfeljebb két emelet magasságig, ha igazolják, hogy ilyen tervezéseket a múltban is végeztek s ezt is csak úgy, ha az építési engedély kiadására jogosított hatóságok meggyőződnek arról, hogy a terv technikai és művészi szempontból kifogás alá nem esik.

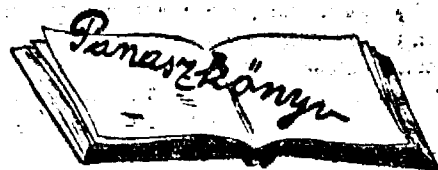
Az építészek testületének dékáni hivatala össze fogja állítani azoknak az építő- és kőművesmestereknek névjegyzékét, akik bár maguk nem lettek jogosított építészek, de a rendelet bizonyos régi jogokat részükre elismer.

Ez a névsor, amely a szerzett jog alapján működő régi mesterek nevét tartalmazza, összeállítása után többé nem módosítható s aki abba fel nem vett, szerzett joga alapján többé nem működhetik.

A belügyminiszter és iparügyi miniszter együttesen állapítják meg a jövőben a kenyérárakat

A timisoarai városi tanács hirdetményt adott ki, amelyben figyelmezteti a lakosságot az érvényben levő múlt évi gabona és kenyérrendeletre. Eszerint a buza és a rozs forgalma az egész országban szabad. A malmoknak tilos búzából készült lisztet másnemű gabonafélék — árpa, zab, kukorica — lisztjével keverve előállítani. Továbbra is az eddigi kenyérfajták csak a pékek által süthetők és rozsliszttól készült kenyérhez tilos másnemű gabonából készült lisztet hozzákeverni. A timisoarai főpolgármesteri hivatal a kenyérárakat nem állapítja meg hivatalosan és az csak a belügyminiszter és iparügyi és kereskedelmi miniszter együttes engedélye alapján történhetik.

Közdók módjára...

Titteltóber Vilmos István aradi fafaragó mester három évvel ezelőtt, amikor a faragott butorok kimentek a divatból és a mai teljesen síma butorok jöttek a helyükbe, beszüntette iparát. Elnie azonban mégis csak kellett, a fafaragó mester tehát 1933. március 15-én újból iparendélyt váltott. Az iparhatóság végzése eljutott az aradi ipartestülethez és az ipartestület 1933. június 22-én 1943. sz. végzésével átiratot intézett Titteltóber Vilmos Istvánhoz, hogy 1000 lej beiratási díjjal és évi 60 lej tagsági díjjal rótták meg, amely összeg nevezett terhén hátralékként szerepel. A megkeresés figyelmezteti címzett, hogy ezt az összeget a legrövidebb idő alatt annnyival is inkább fizesse ki, mert különben az 1884. évi XVII. törvénycikk 138. szakasza értelmében közdók módjára fogják behajtani rajta. Az értesítésen az ipartestület pecsétje szerepel és olvashatatlan aláírás mint elnök.

Titteltóber kérte az ipartestületet, hogy szálítsa le ezt a horribilis díjat, mert ő mint segéd és tanonc nélkül dolgozó kisiparos képtelen ezt megfizetni. Az ipartestület elnöksége, amint ezt a Vulcu I. Maxim elnök és Dolga Mircea titkár aláírásával ellátott és 1933. július 17-én kelt átirat igazolja, az 1000 lej beiratási díjat 300 lejre mérsékelte.

A fentiek után és ellenére az Aradvárosi adóhivatal 508 Ról és 1943 számú 1934. március 22-én kelt végrehajtási jegyzőkönyve alapján 75 lej tagdíj és 1000 lej beiratási díj behajtása céljából Titteltóberné varrógépjét és polituros szekrényét lefoglalta és azokra az árverést 1934. április 7-ére tűzte ki. A két lefoglalt tárgy 500—500 lejre értékelte.

Megkérdezzük itt, a teljes nyilvánosság előtt, Vulcu I. Maxim urat, az aradi ipartestület tiszteltelnökét: van-e tudomása arról, hogy az ő nevével ellátott végzés ellenére 360 lej helyett 1075 lejt akarnak behajtani egy iparoson? Meg kell kérdeznünk azt is, kinek telik öröme az ipartestület vezetői közül abban, hogy az állami és városi adó, valamint a betegsegélyező pénztár kiméletlen behajtási módszereinek felhasználása mellett most már az ipartestület is kőtyavetyélgeti a segéd és inas nélkül, két kezük keserves munkája után kinlódó iparosok cókók-ját...

DISZKRÉCIO.

- Alászolgálja, Grün ur, hogy van?
- Köszönöm, tegnap óta apa vagyok.
- Gratulálok. És hogy van a kedves felesége?
- Köszönöm, jól. Hála Istennek, nem tudott meg semmit.

Cine plăteşte cotizația pentru ucenici

Comisiunea de judecată de pe lângă Casa Asigurărilor Sociale din Brăila, examinând chestiunea de a se şti care categorie de patroni e supusă sarcinei noui a cotizațiilor pentru cămine de ucenici, a precizat o foarte interesantă interpretare de drept.

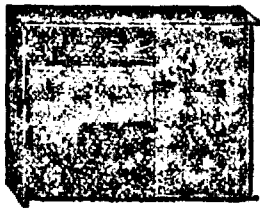
Speța era următoarea:

Banca Comercială Italiană și Română făcuse contestație contra urmărilor întreprinse contra sa pentru plata sumei de lei 140 ce i-se pretindea cu titlu de cotizație pentru căminele de ucenici.

Casa Asigurărilor Sociale a cerut respingerea contestației pe temeiul că, sub imperiul legii de unificarea asigurărilor sociale se impun le cotizațiile în chestiune chiar și întreprinderile comerciale.

Contestatoarea a susținut însă că, dimpotrivă, întreprinderile cu caracter comercial nu pot fi impuse le această nouă contribuție deoarece în conformitate cu dispozițiunile legii pentru înființarea căminurilor și așezămintelor de perfecționare și educație a muncii, cotizațiile de asemenea natură cad exclusiv în sarcina întreprinderilor cu caracter industrial.

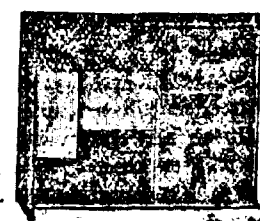
Comisiunea a admis contestația și a anulat mandatul de plată atacat.

„ELZETT” BÜTORZAR

a legjobb,
leghetesebb,
legkönnyebben
beszerezhető.

Kapható:
minden romániai vaskereskedésben!

Jahresbericht der Gewerbekorporation in Brasov bei der in diesem Jahre abgehaltenen Generalversammlung

Die Gewerbekorporation in Brasov leistete einen heroischen Kampf für die Anerkennung der Rechte der Gewerbetreibenden

Geehrte Generalversammlung!

In jedem Jahr beginnen wir den Kampf mit jenem stählernen Optimismus, mit welchem wir versuchen jedem sich uns entgegensetzenden Hindernis die Stirn zu bieten. Unsere Konsequenz lassen wir nicht beeinflussen, zu kämpfen um das Maximum des ersehnten Erfolges zu erreichen.

Trotz allen Hoffnungen zum Bessern mit welchen wir das Jahr 1933. begannen sind uns im Laufe des Jahres auch die letzten Illusionen zu einer Besserung der Lage geschwunden. Angesichts dieser traurigen Umstände müssen wir feststellen, dass die Klasse der Kleingewerbetreibenden in jeder Hinsicht auf das schwerste heimgesucht war. Erschüttert in dem hoffnungslosen Kampf um ihre Existenz war es den Gewerbetreibenden unmöglich ihren Zahlungsverpflichtungen gegenüber dem Staat und der Gemeinde nachzukommen. Die immer mehr anwachsenden Steuern und sonstigen vielseitigen Abgaben haben die Gewerbetreibenden dem Abgrunde des Elend näher gebracht. Nur der Staat kann hier zur Erleichterung der Situation helfend eingreifen. In dieser schweren Zeit obliegt ihm sogar die Pflicht umso mehr helfend einzugreifen, denn den grössten Teil zur Erschöpfung seiner Steuerträger hat der Staat selber verursacht. Die Hilfe des Staates verstehen wir in der Herabsetzung bzw. gerechten Verteilung der Steuerlasten, Gewährung von Spezialkrediten zur Hebung und Festigung des Kleingewerbes indem Sinne wie es der Staat verstanden hat in letzter Stunde auch andern Produktionszweigen helfend beizuspringen.

Bevor wir in die Einzelheiten unseres Berichtes übergehen, begehen wir eine humane Pflicht derer zu gedenken die durch Tod aus unsern Reihen schieden dies waren: Pozna Sándor Stiefelmacher, Nagy Sándor Schuhmacher, Máthé Árpád Fleischhauer, Burdulea Iordan Maurer, Josef Watzatka Schleifer, Edelstein Adolf Stiefelmacher, Lupan Nicolae Fleischhauer, Steiner Jenő Tapezierer, Michael Pulyer Friezeur, Máthe János Schuhmacher, Kovács Bálint Stiefelmacher, Popovics Ferenc Friezeur, und Witwe Anna Girsch Taxameterbesitzerin. Möge diesen nach einer ehrlichen und schweren Arbeit die Erde leicht werden.

I. Steuern:

Wie auch eingangs erwähnt, hat die übermaessige Besteuerung den Hauptteil unserer Arbeit in Anspruch genommen. Die Art der Willkür mit welcher die Steuerorgane die Besteuerungen und die unerbittliche Eintreibung der Steuern vornahmen, berechtigten zur grossen Unzufriedenheit und Empörung. Einen Beweis hierfür liefert auch der Umstand dass die Bäcker, Fleischhauer, Selcher, etc. zur Führung von Geschäftsbüchern verpflichtet werden, wahrscheinlich nur um die Stempelgebühren für diese Bücher zu bezahlen. Laut den Bestimmungen des Gesetzes über die direkt. Steuern Art. 105 sowie laut den Durchführungsbestimmungen des genannten Gesetzes Art. 84 sind die im Gesetz über die Umsatz und Luxussteuer umschriebenen Kleingewerbetreibenden zur Führung der Geschäftsbücher nicht verpflichtet und können wegen Nichtführung derselben nicht bestraft werden. Selbstverständlich müssen wir den Umstand anerkennend zur Kenntnis nehmen, dass laut Art. 12 des Gesetzes über die Luxus und Umsatzsteuer die Kleingewerbetreibenden welche bis 6 Angestellte (Gehilfen) beschäftigten, mit einer Motorkraft von Maximum 5 HP arbeiten und nicht mehr als 60,000 Lei Miete für ihr Lokal zahlen, von der Luxus und Umsatzsteuer gänzlich befreit sind. Bemerkenswert muss jedoch werden, dass auch hier einzelnen Kategorien Schwierigkeiten gemacht wurden und die gesetzlichen Bestimmungen nicht voll angewendet wurden.

II. Gewerbetreibenden in der Arbeitskammer.

Nach Inkrafttreten des Arbeitskammergesetzes vom 11. Oktober 1932 hat am 30 Januar

1933. eine Interimskommission die Vorbereitung der Wahlen für die Arbeitskammer begonnen und am 1. Mai 1933 hat diese dann die Tätigkeit der inzwischen gewählten Leitung der Arbeitskammer übergeben. In dieser neuen Institution sind die Kleingewerbetreibenden in die sogenannte „Sektion der Kleingewerbetreibenden“ eingereiht deren Vertreter folgende Herrn sind: Abgeordneter Szabó Béni als Vorstand, Fritz Fink als Vizevorstand, Dumitru Căpătănă (gleichzeitig Vizevorstand der Arbeitskammer), Dăner Lajos, Höhr Hans, Gh. Gologan, Turmuzs Hans, Ioan Aldea, Csákány Balázs, Blössz Károly und Ioan Muntean aus Kronstadt, sowie Hátágan aus Fogaras und Gece Ferenc aus Sf. Gheorghe als Sektionsmitglieder. Durch die Aufstellung der Arbeitskammer hat die Gewerbekorporation in ihrem Wirkungskreis als Gewerbebehörde absolut keinen Abbruch erlitten. Anfangs schienen Zweifel zu bestehen, ob die Abfassung der Lehrverträge durch die Korporationen oder durch die Arbeitskammer zu erfolgen habe, ebenso die Ausstellung der Arbeitsbücher hier oder dort erfolgen sollte. Über Interventionen beim Ministerium hat dieses die Sache dahin erklärt, dass das Gewerbegesetz vom Jahre 1884 noch zur Ganze in Kraft besteht und sowohl die Lehrverträge wie auch die Arbeitsbücher wie bisher bei den Korporationen ausgestellt werden. Die einzige Aenderung besteht darin, dass ein Exemplar des Lehrvertrages zwecks Inregistrierung der Arbeitskammer eingesendet werden muss.

III. Sozialversicherung

Es ist bekannt dass durch das Gesetz zur Unifizierung des Krankenkassengesetzes vom 8. April 1933 auch die Gewerbetreibenden (Arbeitgeber) zur Versicherung auf Krankheit, Geburt, Unfall und Invalidität verpflichtet wurden. Bei Beginn hat ein Grossteil der Siebenbürger Kleingewerbetreibenden diese neue Einrichtung nicht gerade mit Freuden hingenommen, umso mehr, da diese Verpflichtung wieder eine neue Last den Gewerbetreibenden auferlegt. Es muss bemerkt werden, dass diese Unzufriedenheit durch die hohen Versicherungstaxen hervorgerufen wurde. Als Höhepunkt der Unzufriedenheit aber sind die Bestimmungen des Art. 11 dieses Gesetzes, welche verfügen, dass der Arbeitgeber seinem Angestellten im Krankheitsfalle für die ersten 7 Tage den vollen Lohn auszuzahlen hat, wenn derselbe arbeitsunfähig befunden wird. Als Folge dieser Unzufriedenheit haben wir eine Abänderung dieser Bestimmungen verlangt, worüber wir an anderer Stelle ausführlicher berichten werden.

IV. Denkschriften und Interventionen.

Bei dieser Gelegenheit müssen wir erwähnen das unser Vorstand Szabó Béni zum viertenmale als Abgeordneter ins Parlament gewählt wurde. Als Beweis seiner erfolgreichen Arbeit und mit welcher uneigennützigem und unermüdlichen Fleisse er sich für das Wohl der Gewerbetreibenden einsetzt, genügt es hier aufzuzählen welche Denkschriften und Interventionen er seiner Eigenschaft als Parlamentarier gemacht und vorgebracht hat:

1. Zusammenhang mit dem Umschuldungsgesetz hat er verlangt, dass die Umschuldung auf alle Produktionsklassen des Landes somit auch auf die Kleingewerbetreibenden ausgedehnt werden soll.
2. Betreffend die öffentlichen Abgaben hat er verlangt, dass die Steuern und verschiedenen Taxen im Verhältnis zu den tatsächlichen Einkommen eines jeden Bürgers dieses Landes gleichmässig aufgeteilt und die Zahlungsfähigkeit jedes Einzelnen in Betracht gezogen werden soll.
3. Er hat gefordert, dass den Kleingewerbetreibenden im Wege der Nationalbank billige Kredite gewährt werden sollen.
4. Es soll endlich das Gewerbegesetz vereinheitlicht werden, wobei auch die Führer der Gewerbetreibenden gefragt und angehört werden

sollen; in diesem Gesetz sollen besonders energische Massnahmen zur Bekämpfung und Bestrafung der Schwarzarbeiter aufgenommen werden.

5. Die Einstellung der professionellen Arbeiter in öffentlichen Institutionen und Werkstätten soll sofort verfügt werden.

6. Es sollen ehestens die selbstständigen Gewerbetreibenden ins Leben gerufen werden, diese die einzigen Institutionen wo die Interessen der Gewerbetreibenden wirksam vertreten werden können.

7. Das Socialversicherungsgesetz soll in seinen für die Kleingewerbetreibenden schädlichen Teilen abgeändert werden.

8. Das Arbeitsvertragsgesetz soll in jenen Teilen abgeändert werden, wo es sich um die Bezahlung der ersten 7 Krankentage, um den bezahlten Urlaub und Kündigungsfrist handelt.

9. Im Gesetz über die Sicherstellung der Bezahlung der geleisteten Arbeit soll die Stempelgebühr herabgesetzt werden.

10. Im jedem Komitatvororte soll ein Arbeitsgericht aufgestellt werden, um hiedurch der Parteien die grossen Transportspesen zu ersparen.

11. Die öffentlichen Arbeiten für Behörden etc. sollen in kleine Parteien geteilt werden, damit diese auch den Kleingewerbetreibenden zugute kommen können.

12. Die Arbeitslosenunterstützung soll gesetzlich geregelt werden, und die Unterstützung auch auf die arbeitslosen Gewerbetreibenden ausgedehnt werden.

13. Die Kleingewerbetreibenden sollen von der Führung von Geschäftsbüchern entbunden werden.

14. Die achtstündige Arbeitszeit pro Tag soll mitt 2400 Stunden Durchschnitt im Jahre festgesetzt werden, ohne Rücksicht darauf wie diese Zeit im Laufe des Jahres verteilt wird; es soll auch die Möglichkeit gegeben werden, über diese noch 200 Überstunden jährlich zu machen.

15. Der Lehrlingsschulunterricht soll dahingegen geregelt werden, dass auch dem praktischen Unterricht Rechnung getragen werde.

16. Die Abänderung des Gesetzes über die Luxus und Umsatzsteuer soll derart erfolgen, dass die Kleingewerbetreibenden bis zu 10 Angestellten und bis zu 10 HP Motorkraft von dieser Steuer befreit werden.

17. So soll den Gewerbetreibenden des Baugewerbes ihre erworbenen Rechte unbedingt zurückgegeben und ihren berechtigten Ansprüchen voll Rechnung getragen werden.

18. Er hat die Auflösung der Kartelle verlangt, im Falle diese nicht überall möglich sein sollte, deren genaue Reglementierung.

19. Vereinfachung der Formalitäten bei der Einfuhrkontingentierung.

20. Die Warenmärkte sollen rationeller geregelt werden.

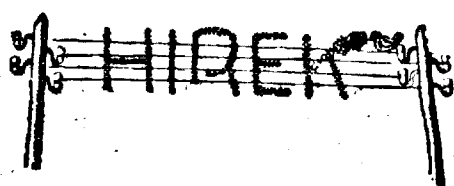
V. Verschiedenes.

Am 8. Oktober 1933 hat ein Kongress der Gewerbetreibenden in Gheorgheni stattgefunden. Auf diesem Kongress sind alle Wünsche und Beschwerden der Gewerbetreibenden verhandelt worden, und diese durch Abgeordneten Szabó Béni in Form von Denkschriften den betreffenden Ministern und dem Parlament vorgelegt worden.

Eine Abordnung von 10 Gewerbetreibenden unter Führung des Abgeordneten Szabó Béni ist beim Bürgermeister unserer Stadt vorstellig geworden und hat die Einstellung der, in Feuerwehrdepot zum Schaden der Gewerbetreibenden ausführenden verschiedenen professionellen Arbeit dringend gefordert. Trotz mehrmaligen Interventionen haben diese Werkstätten die Arbeiten fortgesetzt, warum wir genötigt waren beim Ministerium zu intervenieren. Der Bescheid vom Ministerium ist noch ausstehend.

Was das Weiterbestehen der jetzigen Gewerbekorporationen in Siebenbürgen und Banat anbelangt, sind wir in der Lage mitzuteilen, dass selbst der Industrie und Handelsminister diesen Institutionen eine grosse Bedeutung zuerkennt, und anerkennt, dass diese im Laufe ihres fünfzigjährigen Bestehens schöne Erfolge und eine aufbauende Arbeit aufweisen können. Die Korporationen bleiben mit ihrem bisherigen Wirkungskreis auch weiterhin bestehen, und arbeiten nach dem auch heute noch in Kraft bestehenden Gewerbegesetz vom Jahre 1884.

(ss) Ioan Iordache-Mallat Sekretär.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves
kötéseknél árendedmény.

Redakcja și administrația — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration
Arad, Căminul Industriștilor-Inaroz Otthon.

— HÉTFOŊ TARTJAK AZ ABADI IPAROS

OTTHON KÖZGYŰLÉSET. E hó 9-én, hétfőn délelőtt 10 órai kezdettel tartja évi közgyűlését az Iparos Kulturház nagytermében az aradi Iparos Otthon. A közgyűlés íránt, amely az aradi iparos agglomeráció mielőbbi felépítése ügyében foglal állást, nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Hatmillió székhatár épít a cluji munkásbiztosító. Cluj város társadalombiztosító intézete évekkel ezelőtt megvásárolta a Vikol nővéreknek a Tornavivoda hátamögött levő nagy kiterjedésű ingatlanát, melyet eddig nem használt fel. Mint most értesülünk, dr. Barltiu igazgató főorvos előterjesztésére a központi igazgatóság hozzájárult ahhoz, hogy a területen hatmillió lej költséggel székhatár építsenek fel. A székhatárban, amelynek építését még a nyár folyamán megkezdik, az ambulanciákat és az adminisztrációs hivatalokat helyezik el.

— ZENETILALOM ES ZARÓRA BENE

LET. Az aradi rendőrkészture közli, hogy a román husvétot megelőző napokon, vagyis csütörtökön, pénteken és szombaton általános zenetiltalom van. Ez alkalommal kávéházakban, vendéglőkben, bárokban vagy más nyilvános helyiségekben nem szólhat a zene. Husvét két napján: vasárnap és hétfőn szigorú munkaszünet. A borbélyok zárójára vonatkozólag még nem érkezett rendelkezés.

— Az aradi munkakamara az alábbiakat közli az érdekeltekkel: Minden munkaadó köteles alkalmazottját munkahelyére történő belépése alkalmával három napon belül bejelenteni, távozáskor pedig ugyanennyi idő alatt kijelenteni. A be- és kijelentés írásban történik, ugyanakkor pedig a munkaadó köteles alkalmazottjának katonai iratait és bejelentő lapját is bemutatni. A rendelkezés ellen vétők 500-tól 1000 lejig terjedő bírsággal sújtottak. A bejelentés bélyegmentes. Ugyancsak a Munkakamara közli: Felkérletnek az összes szakmai munkás, tisztviselő és iparos egyesületek Arad- és Bihormegye területén, hogy szolgáltassák fel tagjaikat az egyszázalékos munkanélküli segély levonására. (A segély felét a munkaadó, a másik felét az alkalmazott köteles fizetni). A minisztérium rendelkezése értelmében a begyűlt összegek 80 százalékat a helyi munkanélküli bizottság kezeli, 20 százalékot pedig le kell küldeni Bucurestibe megfelelő felhasználás végett. Mindenkinek erkölcsi kötelessége, hogy ezen felhívásnak eleget tegyen.

— Felújították a fémdobozhartellit. A bucurestii Metallglobus S. A. ajánlatot tett a belföldi fémdobozgyáraknak a január 1-én megszüntetett kartell felújítására.

— A Iugojl ipertestület vasárnap tartotta meg Rusaln Miklós elnöklete alatt rendes közgyűlését. Az évi jelentés szerint az elmúlt évben 198 munkakönyvet állítottak ki a felszabadult segédeknek és 25 inasszerződést kötöttek. A tagok száma változatlan. A segédek száma 120-al emelkedett. Az inasok száma 494 az előző évi 426-al szemben.

— Az aradi munkásbiztosító pénztár igazgatósága az érdekeltek tudomására hozza, hogy a központi pénztár folyó évi március 30-án kelt 121195 számú rendelete a háztartási alkalmazottak biztosítását elhalasztotta folyó évi szeptember hó 1-ig. Ennek folytán a már korábban kiadott bejelentési felhívás ez idő szerint tárgytalan.

Mit jelent az, hogy a jövőben nem lesz globális adó?

Előnyösebb adóreformot akar a kormány, de a reform előnyeit a külföldi szakértők lefaragták

A parlament mindkét háza megszavazta Stănescu pénzügyminiszter adóreformját, amely inkább az államkincstár szempontjából jelent lényeges könnyítéseket, mint az adófizetők szempontjából. A pénzügyi kormány eredetileg az adózókra akart volna segíteni a közterhek csökkentésével, szándékának megvalósításában azonban megakadályozták a külföldi hitelezők szakértői, akik tiltakozást jelentettek be az ellen, hogy a kormány könnyíteni akar az adóterheken, ugyanakkor pedig a külföldi hitelezőktől kér engedményeket az adósságok fizetése terén. A pénzügyminiszter a kellemetlen intervenció következtében kénytelen volt fokozatosan megváltoztatni eredeti tervezetét, amely életbelép ugyan, de teherkönnyítést nem hoz, vagy legalább is nem olyan mértékben, mint ahogy a kormány szeretné volna.

A lefaragott adóreform néhány újítást mégis hoz az adózás terén a ezek legfontosabbja:

a globális adó eltörlése. A folyó adóévre ezt az adót már nem is vetik ki, mert április 1-ével az új jövedelmi pótdó foglalja el helyét.

Ez az új adónem az adóteher szempontjából alig jelent változást. A reform eredeti alakjában még súlyosabb is volt a kisjövedelmeknél, és csak a parlamenti tárgyalások során mérsékeltek annyira, hogy egyik jövedelmi osztálynál sem lesz magasabb a kulcs, mint a globális adóé. Lényeges újítása ennek a reformnak az, hogy

a jövedelmi pótdadót a fizetések és nyugdíjak után épenugy levonásba hozzák, mint az elemmentária fizetési adókat.

Lényegében mindössze ennyi, amit a megreformált forgalmi adó hozott.

TABELLE

über Wochenabzüge der Arbeiter in der Bau-
branche, wenn dieselben täglich 10 Arbeitsstun-
den und die ganze Woche durcharbeiteten.

Tagelohn	Krankenkassa — K ^o 1/40	Stundest-lohn	Arbeitsstunden	Summe des Verdienstes Wochenlohn- stempel u. t Finger	1/4 S. d. W. g. steuer u. Abzugskasse	Krankenkassa	0.1% für So- zial-kassa	Teilnahme der Abzüge
180 V.	18	—	59	1062 5	23 50	18	5	50 52
170 V.	17	—	59	1003 5	22	—	18	5 50 50
160 V.	16	—	59	944 5	20	—	18	5 — 48
150 V.	15	—	59	885 5	18 50	18	4	50 46
140 V.	14	—	59	826 5	16 50	18	4	50 44
130 V.	13	—	59	767 5	15	—	18	4 — 42
120 V.	12	—	59	708 5	13	—	18	4 — 40
110 V.	11	—	59	649 5	11 50	18	3	50 38
100 V.	10	—	59	590 5	9 50	18	3	— 35 50
90 IV.	9	—	59	531 5	7 50	15	3	— 30 50
80 IV.	8	—	59	472 5	6	—	15	2 50 28 50
70 III.	7	—	59	413 5	4 50	11	2	50 23
60 III.	6	—	59	354 5	2 50	11	2	— 20 50
50 III.	5	—	59	295 5	1 50	11	1	50 19
45 II.	4	50	59	265 5	—	—	6	1 50 12 50
40 II.	4	—	59	236 5	—	—	6	1 50 12 50
35 II.	3	50	59	206 5	—	—	6	1 50 12 50
30 II.	3	—	59	177 5	—	—	6	1 — 12
25 II.	2	50	59	147 5	—	—	6	1 — 12
20 I.	2	—	59	118 5	—	—	3	1 — 9

Anmerkung: Für das Quittungsbuch der Krankenkassa sind jährlich mit 26. März 20+2 = 22 Lei abzuziehen.

Sindicatul Profesional al Patronilor din Timisoara

aranyez
ezüstöz
nikkelez
bronzal
rézzel
horganyal
óval

**galvanizál
elektromos úton**

**megbízható
szakszerű
olcsó**

Kőszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
Dongl-ház.

**Mit ír e.é. a törvény az autók
bejelentési kötelezettségére?**

 Az autótulajdonosok autójukat a törvény 3. szakasza értelmében minden év április hónapjának első felében a kerületi adóhivatalhoz bejelenteni tartoznak. A bejelentés bélyegmentes deklarációval történik. A bejelentés kötelezettség minden autótulajdonosra vonatkozik.

Amennyiben az autó ki van vonva a forgalomból, a tulajdonos ezt a körülményt szintén tartozik bejelenteni, hogy az adóhivatal a kivétel csak azon időponttól eszközölje, amikor az autót újra forgalomba áll.

A deklarációban a következő adatokat kell feltüntetni: 1. Tulajdonos neve és lakása (utca, házszám). 2. Rendőrségi sorsszám (No de ordine). 3. Az autó neve (luxusautó, teherautó, stb.) 4. Az autó márkája (gyártmány). 5. A motor száma. 6. Hány cilindere (hengere) van? 7. Az autó súlya (kilogramokban). 8. Magánhasználatot szolgál-e az autó, vagy piaci taxi? 9. A kerék gumija tömör-e vagy pedig léggumi? 10. A permiszió száma.

**UJ VEZETŐSÉG A TARGUMURESI
IPARKAMARA ELÉN.**

A kereskedelemügyi minisztérium tudvalevőleg feloszlatta a targumerei kereskedelmi és iparkamara eddigi vezetőségét és az ügyek átmeneti intézésére ideiglenes bizottságot nevezett ki. A bizottság tagjai a következők: Capruceanu Melinta, Joneșcu Máté, Bora Iván, Breckner Vilmos, Bürger Albert, Benkő László, Bustya Béla, Rosenfeld Jenő, Várady Árpád és Meštitz Albert.

= Az állam lefoglalja a platina-, arany- és ezüst-termést. A kormány radikális lépésre készül az országban bányászott platina-, arany- és ezüst-bányászat lefoglalása érdekében. A most érvényben lévő 1929-es bányatörvény értelmében a belföldön bányászott nemesfémekre az államnak elővételi joga van, ami azt jelenti, hogy az országban kitermelt nemesfémeket egyenlő arányban mellett az államnak kell átadni. A készülő törvényjavaslat a jelenlegi törvényt akként akarja módosítani, hogy platinát, aranyat és ezüstöt másnak mint az államnak — illetőleg az állam megbízottjának, a Banca Nazionaleának — eladni nem szabad, bánya- és kuzatulajdonosok csak az állam céljaira termelhetik a három nemes fémeket. A bányát és bányarésvények (kukák) az állam hozzájárulása nélkül át nem ruházhatók, bérbe sem adhatók és el sem zálogosíthatók. A rendelkezés megszegzői egy évig terjedő elzárással és egy millióig terjedő pénzbüntetéssel sújthatók.

TIZLET DE SPECULACIO.

— Mi a különbség üzlet és spekuláció között?
— Amikor nyer az ember, az üzlet. Ha veszít, spekuláció.

MINDEN IMPORTHOZ MEGKÖVETELIK AZ ARU SZARMAZASI BIZONYITVANYAT

A külügyminisztérium értesítette a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a jövőben mindenféle áru importjához akár kontingentálás alá esik, akár nem, származási bizonyítvány szükséges, amely igazolja az áru eredetét és származási helyét. A konzulátusi taxákra vonatkozólag érvényben maradnak az eddigi szabályok, amelyek szerint olyan országokból származó áruk bizonyítványai, — amely országokkal szemben speciális kereskedelmi egyezményünk van, — mentesek a taxák alól.

2.50 SZAZALEK FORGALMI ADÓ AZ IMPORTALT AUTÓ ÉS AUTOBUSZ ALVAZA UTAN

A pénzügyminisztérium bélyegügyi osztálya felhívja a vámhatóságok figyelmét arra, hogy úgy az autókamionok, mint az autóbuszok saszái után 2.50 százalékos forgalmi adó számítandó a Tarif Unitarban feltüntetett értékek szerint.

Legszebben fényez, mos, vasal

BUTTINGER TERÉZ
gőzmosódája

Arad, Strada Consistorială 35:
n c urtea. Az udvarban

JÓTALLÁS.

- Reklamációm van.
- Parancsoljon!
- Tegnap vettem itt egy pár keztyűt és Ön biztosított arról, hogy egy évig fogom hordani...
- No és?
- Elvesztettem.

Színházi és estélyi ruhákat

fest és tisztít
KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Félek: Strada Brătianu 11.

SCHLAGFERTIG.

Ein englischer Botschaftssekretär war einst bei einem russischen Großfürsten zum Diner geladen. Dabei stieß ihm das Malheur zu, eine Flasche Rotwein über das Tischtuch zu gießen. Spöttisch bemerkte der als taktlos geführte Großfürst:

„Tut man das in England öfter?“
„Jawohl, Hohelt“, sagte der Engländer, „aber niemand nimmt Notiz davon!“

Butorgyárak
Butoriparosok
Asztalosok

tapasztalták, hogy
legjobb
leggazdaságosabb
legbiztosabb
a szódával oldható

„FORTE“ HIDEGENYV

Aradon kapható:
Fischer Jenő furniüzlet,
Bartos Miksa turniüzlet,
Steinitzer N. festékkereskedés,
Bulium Held vaskereskedés.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Directiunea Grupei de Inmormantare a Reununei Civile de Bine-lacere din Arad prezenta comunică cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

I. csoportban változatlanul 684-ig esedékes a fizetés, a II. csoportban elhaltak névsora: Grünwald Mária, Tirs Lajosné, özv. Molnár Andrásné, miáltal e csoportban a halottak száma 778-at érte el.

Rugám membrii a anunța schimbările de domiciliu la efectuarea plății cotizațiilor.

Az Aradi Polgári Jót. Egyesület Temetkezési Csoportjai Igazgatósága ezúton közli a tagjával, hogy a halálzási járulékok a következő sorszámszámokig esedékesek:

Kérjük tagjaink lak. címváltozásait a halálzási járulékok rendezésével egyidejűleg bejelenteni!

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupei de Ajutor de Inmormantare a Industrișilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiile lor, să achite restanța în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedază între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

In grupa „A” csoportban 764. Vád. Imi Iosii Vörös Józsefné.
In grupa „B” csoportban 756. Andrei Brenner András.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja Igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

Ajánljuk versenyen felülálló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

melom- és transport hevedereinket. Kókusz-szönyeg, lábtörő, grádi, butorszövet, plüss, arik, butorugó, mindenféle kárpicsekellékek. Zsák, zsineg, kötel, ponyva, tömlő, kender, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.
Arad, új Neuman ház

ER WEISS SICH ZU HELFEN.

Bei der alten Kölner Polizei gab es noch gemütlicher Kölner Originale. So leistete sich einer folgendes Stückchen:

Der Polizist traf einen am Rhein, der dort angelte, ohne eine Fischkarte gelöst zu haben, u. protokollierte ihn. Der Herr, ein Fremder, dachte sich weitere Scherereien zu ersparen, wenn er dies Protokoll, das auf fünf Mark lautete, sofort bezahlte.

Er reichte dem Polizisten daher ein Zehnmarkstück und bat ihn, das Protokoll gleich aufzunehmen. Verlegen kratzte sich der Polizist hinter den Ohren und sagte, er könne nicht wechseln.

„Wissen Sie wat“, sagte er dann, während es wie ein Leuchten über sein rosiges Vollmondsgesicht ging, „woll'n Se nit och noch dade? Dat es naemlich och verbode un koss och fünf Mark; dann ai' mer grad quitt.“

A tavasz már nem hoz goodot,

vézi ruháimat

Hoszpodár-hoz küldöm

átfelel, vegyileg tisztítani.
Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3.

Szerkesztői üzenetek

Szigorúan bizalmas. Kedves Iparos Testvér! Nem akarok neked szemrehányást tenni és főként arra igen nagy súlyt fektetek, hogy a dolog kettőnk között maradjon. Valamilyen formát azért mégis választanom kellett, hogy tudomásodra hozzam: kissé bizony felzaporodott a hátralék, a mivel az iparosujságnak tartozol.

Ugyebár emlékszel, hogy kezdetben Iparosok Lapjának hívták, azután Erdélyi Ipar lett, hogy most, az idei ujesztendőre, mint Az Iparos, új ruhában és talán erőteljesebb szellemi fegyverzetben is, újra a porondra lépjen, küzdjön érted, tanítson, lelket verjen beléd és amikor egyebet már nem tehet, — szórakoztasson...

Ez történt kifelé, Testvér. Befelé azonban már nem volt ilyen egyszerű a dolog. Új harc és új küzdelem folyik itt, Aradon a kis ujság megjelenési napján hétről-hétre az elháríthatatlanul és fenyegető árnyékként szintén minden héten megjelenő kísértet, a nyomdászamla ellen.

De Te, Testvér, nem vettél tudomást erről a keserves küzdelemtől.

Nem a kettőnk magánügye, mert szelbében hosszában beazélik, sőt akadtak néhányan, akik meg is írták a szerkesztőségnek: Az Iparos husvétjára becsületos és szakszerű teljesítmény volt. Arra azonban sajnos, már gyerebben gondoltak, hogy a megnövekedett terjedelem növekedést jelentett a költségekben is. És bizonyára neked se jutott eszedbe, Testvér, hogy a Te lejegskéid szintén nem járultak hozzá, hogy az ünnepi szám tartalmasabb legyen.

Nem baj, Testvér, nem kell a zokszót azért nagyon a mellre szívni. Valahogyan akkor is volt amikor úgy látszott, hogy sehogyan sincs. Az évek sora folyamán sok száz száma jelent meg az iparos ujságnak és az éretted való sajtóorgánunm nélkül is elkinlódott. Arra azonban, — ugyebár — nem gondoltál, Testvér, hogy ezt a hétről-hétre történő élethosszabbítást mindig ugyanaz a kis tábor izzadja ki? A közelben élő intelligens iparosok kis tábor, amely nemcsak elfogadni szokott, hanem adni is.

De miért írom meg mindezt neked, Testvér, aki pénzbeazodónk számára megközelíthetetlenül távol vagy, mindeddig beérted azzal, hogy az ujságot megkaptad és nem gondoltál arra, hogy a lapért akkor is fizetni illik, hogyha az nem magánérdekeket szolgál, hanem első betűjétől az utolsóig minden sorában a Te ujságod.

Es mégis írok neked, Testvér, mert Arisztid gróf jut az eszembe.

Arisztid gróf, aki Tasziló birtokán tartózkodott. Amint egyszer sétálgattak, egy gólya repült el felettük.

—Nézz oda, kéklek, — mutat fel a levegőbe Arisztid — nem tudod, miféle madár az, kéklek?

—Az egy gólya, kéklek, — feleli Tasziló.

— Gólya — kacag fel erre Arisztid — hát te még mindig hiszel a gólyában, kéklek?

Nos hát én is hiszek a gólyában, Testvér. Hiszek, mert tudom, hogy az iparos nemcsak másról követeli meg, hogy a végzett munkát fizessék meg neki. Hiszek a gólyában és a pénzes utalványban, amit Az Iparos címére rövidesen utnak indítasz, Testvér.

Egyébként vagyok a több mint tíz éves szeretettel és ragaszkodással,

hűséges híved:
NEMEDY GABOR.

Aradi iparosok
találkozóhelye:

FRIED FERENC
vendéglője, az aradi
Iparos Otthonban.